

Titel	Side
Miljøgodkendelse (Miljøgodkendelse 1.pdf)	2
2024.03.11_§ 16a Projektbeskrivelse og MKR, Ndr Borremosevej 10 (2024.03.11_§ 16a Projektbeskrivelse og MKR, Ndr Borremosevej 10.pdf)	21

Miljøgodkendelse

af kvægbruget på
Ndr. Borremosevej 10
9600 Aars

Gældende fra
27. maj 2024

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	2
2. Afgørelse	3
3. Situationsplan	5
4. Vilkår	6
4.1 Anlæg og teknologi	6
4.2 Forebyggelse af forurening	7
4.3 Forebyggelse af gener	8
4.4 BAT for drift og ressourceforbrug	9
4.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	9
4.6 Ophør	9
5. Kommunens vurdering	10
5.1 Anlæg og teknologi	10
5.2 Forurening fra husdyrbruget	12
5.3 Gener fra husdyrbruget	14
5.4 Samlet vurdering	15
6. Øvrige oplysninger	15
6.1 Andre tilladelser	15
6.2 Offentliggørelse	15
6.3 Tilsynsmyndighed	16
6.4 Klage og søgsmål	16
6.5 Underretning	17
6.6 Stamdata	17
7. Bilag	19
7.1 Projektbeskrivelse og konsekvensvurdering	19

2. Afgørelse

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed miljøgodkendelsen efter § 16 a stk. 1 i husdyrbrugsloven¹ til husdyranlægget på Ndr. Borremosevej 10, 9600 Aars, matr.nr. 9a Sjøstrup By, Aars. CVR-nr. for bedriften er 31530911, og bedriftens husdyrproduktion har CHR nr. 31261 der drives sammen med CHR nr. 33755 og nr. 32198. Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, det godkendes derfor alene.

Det er første gang der søges om godkendelse efter stipladsmodellen til ejendommen. Derfor bliver hele husdyrbrugets miljøforhold vurderet samlet. Den eksisterende godkendelse og eventuelle tillæg bortfalder når denne godkendelse er meddelt.

Godkendelse er givet på de vilkår som er listet i kapitel 4. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder helt eller delvist, hvis projektet ikke er gennemført inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse. Hvis godkendelsen har været udnyttet ifølge ovenstående, men herefter ikke har været driftsmæssigt udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år².

Vilkårene i miljøgodkendelsen har 8 år retsbeskyttelse eller opståede miljøproblemer kan dog medføre skærper på et tidligere tidspunkt.

Miljøgodkendelsen omfatter

Ejendommen omfatter stald- og opbevaringsanlæg til en malkekvægproduktion med køer, kvier og kalve. Den ansøgte ændring omfatter en udvidelse af produktionsareal med dybstrøelse og kalvehytter. I den ene stald ændres staldsystemet fra spaltegulvbokse til dybstrøelse. Desuden søges der om en plads til møddingscontainer og mulighed for teltoverdækning af 3 gyllebeholdere. Produktionsarealet udvides med 723 m² til i alt 5.496 m². Se kapitel 3 – situationsplan.

Vurdering

Ansøgningsmaterialet og den medfølgende projektbeskrivelse og miljøkonsekvensrapport (kapitel 7) er gennemgået, vurderet (kapitel 5) og fundet tilfredsstillende. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer og krav er dokumenteret overholdt.

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at de ansøgte ændringer er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift og ikke vil påvirke områdets landskabelige værdier væsentligt. Vi vurderer at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper, hverken i eller uden for Natura 2000 områder. På baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse vurderer vi endvidere, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for plante- og dyrearter.

Endeligt vurderer vi, at driften af anlægget ikke vil være til gene for de omkringboende.

På den baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt, ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, når de anførte vilkår overholdes.

---

¹ Lovbek. nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugsloven)

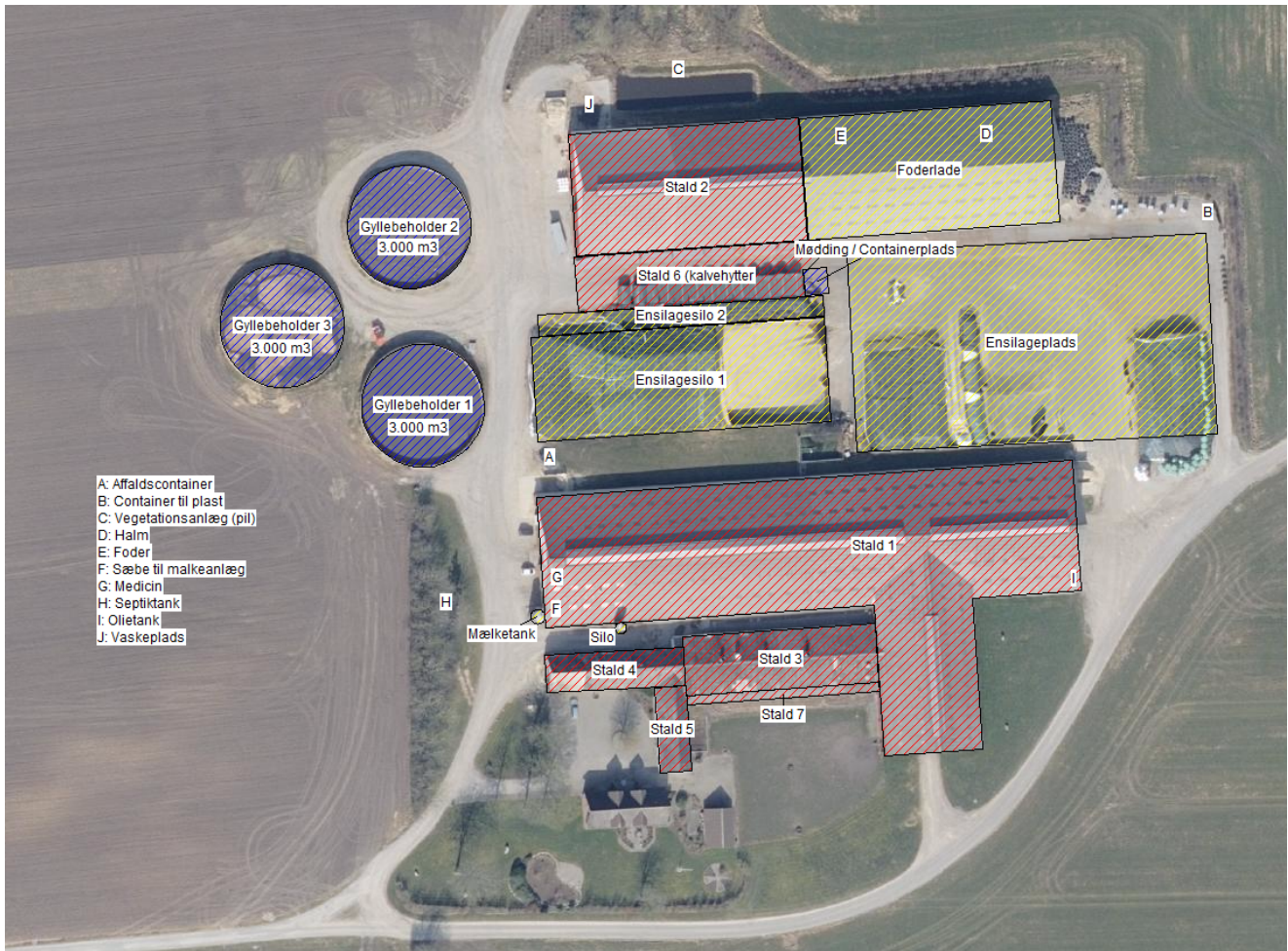
² Husdyrbruglovens §§ 59a

Vesthimmerlands Kommune
D. 27. maj 2024

Lise Overgaard
Biolog

3. Situationsplan

Situationsplanen indeholder følgende bygninger med produktionsarealer og gødningsopbevaring.

- Stald 1   498 m² Dybstrøelse; alle kvæg
2.843 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb; alle kvæg
- Stald 2   595 m² Dybstrøelse; alle kvæg
687 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb; alle kvæg
- Stald 3   339 m² Dybstrøelse; alle kvæg
- Stald 4   96 m² Dybstrøelse; alle kvæg
- Stald 5   70 m² Dybstrøelse; alle kvæg
- Stald 6   306 m² Dybstrøelse; kalve
- Stald 7   62 m² Dybstrøelse; kalve

4. Vilkår

4.1 Anlæg og teknologi

1. Stalde og staldafsnit skal indrettes og anvendes som anført:

Stald	Staldtype	Produktions-areal, m ²	Dyretyper
Stald 1 5.396 m ²	Dybstrøelse	498	Alle kvæg
	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	956	Alle kvæg
	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	1.887	Alle kvæg
Stald 2 1.791 m ²	Dybstrøelse (Nyt)	595	Alle kvæg
	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	687	Alle kvæg
Stald 3 720 m ²	Dybstrøelse (Nyt)	339	Alle kvæg
Stald 4 337 m ²	Dybstrøelse	96	Alle kvæg
Stald 5 171 m ²	Dybstrøelse	70	Alle kvæg
Stald 6 Kalvehytter 818 m ²	Dybstrøelse (Nyt)	175	Kalve (under 6 mdr.)
	Dybstrøelse	131	Kalve (under 6 mdr.)
Stald 7 113 m ²	Dybstrøelse	62	Kalve (under 6 mdr.)
Samlet		<u>5.496</u>	

2. Gangarealer, som ikke skrubes automatisk, skal rengøres manuelt mindst 1 gang dagligt.

3. I dybstrøelsesafsnittene skal dybstrøelsen altid være tør i overfladen. Dette kan ske ved hyppig udmugning, eller ved at der hyppigt strøs med halm eller andet tørstof.

4. Gødningslagre skal indrettes og anvendes som anført:

Anlæg	Gødningstype	Areal, m ²	Overdækning
Gyllebeholder 1, 3.000 m ³	Flydende	756	Flydelag*
Gyllebeholder 2, 3.000 m ³	Flydende	756	Flydelag*
Gyllebeholder 3, 3.000 m ³	Flydende	756	Flydelag*
Møddingplads	Fast (kvæg, heste, får og geder)	39	Tætssluttende og vandtæt materiale

* Der er givet mulighed for at sætte fast teltoverdækning på.

5. Ensilageopbevaringsanlæg skal indrettes og anvendes som anført:

Anlæg	Areal, m ²	Bagkant	Afløb til
Ensilagesilo 1	1.930	Mur og randzone	Pileanlæg
Ensilagesilo 2	380	Mur og randzone	Pileanlæg
Ensilageplads	4.550	Randzone	Pileanlæg

4.2 Forebyggelse af forurening

Opbevaring af husdyrgødning og ensilage

6. Der skal altid være en opbevaringskapacitet til rådighed for bedriftens husdyrgødning på mindst 9 måneder.
7. Gyllebeholderne skal inspiceres mindst en gang om året, og evt. vedligeholdelse skal udføres.
8. Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller – siloer skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

Spildevand og overfladevand

9. Overfladevand fra ensilagebeholdere skal ledes til pileanlæg eller gyllebeholder
10. Overfladevand fra befæstede arealer med risiko for spild skal ledes til pileanlæg eller gyllebeholder
11. Diesel tank(e) skal placeres på fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
12. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
13. Smøreolie, hydraulikolie, motorolie og lignende skal opbevares efter retningslinjerne i kommunens Forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.
14. Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder jord, overfladevand, grundvand, luft og kloak.

Uheld og risici

15. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til Alarmcentralen på 112 og følgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Vesthimmerlands Kommune Miljøafdeling 99 66 70 00.

16. Spild af miljøfarlige stoffer (olie, kemikalier etc.) skal straks opsamles.

4.3 Forebyggelse af gener

Lugt

17. Der skal altid være god staldhygiejne i alle staldafsnit
18. Hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende handlinger/tiltag.

Støv

19. Transport til og fra ejendommen skal ske på en måde, som begrænser støvgener for omboende.

Støj

20. Husdyrbrugets støjbidrag*, må ikke overstige følgende værdier:

Ugedag	Tidsrum	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	7 timer
	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	1 timer
Nat	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	½ timer

*) Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjkvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommen bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

21. Målinger eller beregninger til kontrol af, at støjkvilkårene er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges 1 gang årligt, såfremt målinger viser, at støjgrænserne er overholdt.
22. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i anlæggets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
23. Tung trafik (lastbiler, traktorer og landbrugsmaskiner) skal i nattetimerne (kl. 22-7) benytte tilkørselsvejen mod nord

Lys

24. Belysning i stalde skal være slukket eller neddrolet mellem kl. 23 og kl. 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

Skadedyr

25. På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
26. Forekomst af rotter skal forebygges. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

4.4 BAT for drift og ressourceforbrug

Ressourceforbrug

27. Køleanlægget skal mindst en gang om året kontrol og vedligeholdes, således det altid fungerer energimæssigt optimalt.
28. Den mekaniske ventilation i stald 3 skal vedligeholdes og rengøres således, at det altid fungerer optimalt, og der ikke bruges energi på unødigt ventilation.

4.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

29. Dato for inspektion samt reparation af gyllebeholderne skal angives i logbogen.
30. Der skal altid foreligge dokumentation for, at affald er bortskaffet miljømæssigt forsvarligt. Dokumentationen skal gemmes i 5 år og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
31. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af beredskabsplanen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med beredskabsplanen.
32. På tilsynsmyndighedens forlangende skal der kunne fremvises dokumentation for at afløb på ensilagepladsen/møddingspladsen/andet er udført af en autoriseret kloakmester.

4.6 Ophør

33. Ved ophør af virksomheden skal stalde og opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning. Gødning skal anvendes i overensstemmelse med gødningsanvendelsesbekendtgørelsen³.

---

³ Bek. nr. 1025 af 30-06-2023 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning

5. Kommunens vurdering

Ansøger har i projektbeskrivelsen og miljøkonsekvensrapporten⁴ redegjort for udvidelsen og beskrevet husdyrbrugets potentielle indvirkning på omgivelserne.

Kommunen har behandlet ansøgningen på grundlag af disse oplysninger. Det er kommunens vurdering, at oplysningerne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten lever op til kravene i husdyrbrugloven.

Generelle forhold/historik

Ejendommen på Ndr. Borremosevej 10, 9600 Aars blev godkendt i 2012 til 1.372 DE. Godkendelsen blev givet som en 5-årig trinvis udvidelse. Godkendelsen blev kun delvist udnyttet. I 2018 blev der lavet en afgørelse, der fastsatte et dyrehold på færre dyreenheder (919 DE) og ændret anvendelse af eksisterende lade til stald, opførelse af nye stalde, ensilagesiloer samt to gyllebeholdere. Det betyder, at den tilladte husdyrproduktion blev reduceret, så det passede til de bygninger og de gennemførte BAT-tiltag, der var på ejendommen på det tidspunkt.

Ansøger ønsker nu en miljøgodkendelse efter § 16a til kvægproduktion i eksisterende bygninger, ændringer af staldsystemer, udvidelse af produktionsareal samt muligheden for fleksibilitet i dyreholdet i eksisterende kostald.

Ved udnyttelse af denne godkendelse bortfalder den eksisterende godkendelse. For eksisterende bygninger uden ændring, betragtes denne godkendelsen som udnyttet, når afgørelsen er meddelt i sidste instans.

5.1 Anlæg og teknologi

Ansøger har i projektbeskrivelsen beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold. Husdyrbruget ligger sydøst for Aars i et karakteristisk landbrugsområde med spredt bebyggelse. Området er relativt åbent omkring ejendommen med sparsom vegetation.

Området er i Kommuneplan 2021 udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde, som er områder der bl.a. vurderes at kunne rumme store landbrugsbyggerier og hvor landbruget skal prioriteres. I forbindelse med udvidelsen opstilles der container til fast gødning og flere kalvehytter. Ansøger har redegjort for at de ansøgte ændringer vurderes, at være erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift, idet det vedrører opbevaring af gødning og husning af dyr.

Området øst for Aars er også udpeget som 'Særligt værdifuldt landskab', hvis formål er at beskytte og bevare landskabernes særlige karakteristika. Ansøger ønsker, at få mulighed for at sætte teltoverdækning på alle tre gyllebeholdere. Teltoverdækningerne ønskes som et frivilligt tiltag og ikke et ammoniakreducerende tiltag. Gyllebeholdere er som udgangspunkt født med teltoverdækning, men det var ikke en del af vurderingen, da deres placering blev besluttet i tidligere godkendelse/anmeldelse. De tre gyllebeholdere ligger samlet vest for staldbygningerne. På grund af det kuperede område er de fra nogle vinkler næsten ikke synlige. Teltoverdækning vil gøre dem væsentligt mere synlige i landskabet. Konsulenten vurderer i miljøkonsekvensrapporten følgende:

---

⁴ kapitel 7

Opsætning af teltoverdækning på gyllebeholderne vil stå med det eksisterende anlæg i baggrunden, set fra de nærmeste naboer mod vest/sydvest. Set fra naboer mod øst/sydpøst, vil det eksisterende anlæg stå foran beholderne. Det visuelle indtryk af ejendommen vil derfor ikke ændres væsentligt.

Vesthimmerlands Kommune har været ude og inspicere området med henblik på, at vurdere om et læbælte vil ændre billedet. Vi er enige med konsulenten i beskrivelsen af det visuelle indtryk. Det er vores vurdering at et læbælte vil virke forstyrrende for området, idet det ikke vil kunne laves som en naturlig del af de relativt få eksisterende læbælter og vil bryde det karakteristiske bølgende landskab. Vi ser derfor ingen begrundelse for at stille vilkår om beplantning omkring de eksisterende gyllebeholdere. Kommunen har ved vurderingen lagt vægt på, at gyllebeholderen ligger i tilknytning til den eksisterende bebyggelse, og at den samlede bygningsmasse visuelt vil opfattes som en helhed, og at det er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

Projektet overholder husdyrbruglovens afstandskrav jf. §§ 6-8. Ejendommen ligger relativt tæt på naboer, men de største produktionsændringer foretages i staldene længst væk fra naboerne. Der er ingen ændringer i den daglige drift. Der er ingen konflikter med byggeplaner eller særlige beskyttelser.

Det er derfor Vesthimmerlands Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil tilsidesætte de landskabelige værdier eller være i konflikt med planer for udvikling i kommunen.

Ammoniak emission samt reduktion jf. Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

I projektbeskrivelsen har ansøger redegjort for, at husdyrbruget indrettes og drives således at de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT er truffet.

Ejendommens faktiske ammoniak emission er på 5.715 kg NH₃-N/år. BAT-kravet er på det samme. Dermed er husdyrbruglovens BAT-krav overholdt.

Der er for størstedelen af ejendommen valgt flexgruppen 'alle kvæg', hvilket betyder en større fleksibilitet for ansøger. For kalvehytterne er valgt dyretypen kalve under 6 mdr. Ændring/udvidelsen af produktionsarealet sker dels ved at ændre spaltegulvbokse til dybstrøelse, dels ved udvidelse med nye dybstrøelsesafsnit, samt kalvehytter. Dybstrøelse anses for at være BAT for kvæg. BAT-forudsætningen er sat til 'Nyt staldafsnit'.

De eksisterende stalde er enten dybstrøelse eller fast drænet gulv med skraber, hvilket også anses for at være BAT til kvæg. Disse staldafsnit er sat til 'Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse'.

Ansøger ønsker som tidligere skrevet mulighed for at sætte fast teltoverdækning på gyllebeholderne som frivilligt tiltag. Det giver en reduktion i ammoniakemission fra beholderen, men det er ikke regnet ind i ejendommens samlede ammoniakemission.

Kommunen vurderer, at ammoniakemissionen er reduceret til BAT-niveau ved anvendelse af BAT-gulve.

5.2 Forurening fra husdyrbruget

Ansøger har ligeledes beskrevet den potentielle forurening fra husdyrbruget. Der er redegjort for tiltag, der forebygger og begrænser forureningen af luft, vand, jord og undergrund. Herunder er der redegjort for følgende forureningskilder; ammoniakfordampning fra staldene, opbevaring, håndtering og udbringning/bortskaffelse af husdyrgødning, spildevand, affald, råvarer, olie og andre hjælpestoffer samt arbejdsgang ved driftsforstyrrelser og uheld.

Ammoniakdeposition og beskyttet natur

I ovenstående kapitel vurderede vi, at ansøger har gjort det nødvendige for, at sikre at staldanlægget lever op til BAT, så der ikke udledes mere ammoniak fra ejendommen end man kan forvente fra et anlæg af denne type og alder.

Selv om ejendommen lever op til BAT i forhold til ammoniak emission, skal det også vurderes om anlægget kan påvirke nærliggende nationalt og internationalt beskyttede naturarealer, idet der kan ske en indirekte gødningstilførsel i form af ammoniak fra husdyrbruget til nærliggende naturarealer.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniak er dokumenteret overholdt. I vurderingen af hvor meget projektet påvirker den omkringliggende natur, er der set på worst-case. Den total ammoniakemission fra husdyrbruget er på 5.715 kg N/ha/år, hvilket er 513 kg N/ha/år mere end nudrift og 1.537 kg N/ha/år mere end 8-årsdrift.

Nærmeste natura 2000 område er "Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal" nr. 15. Området ligger nord for ejendommen. Den nærmeste kategori 1-natur er et overdrev, der ligger ca. 1,6 km nordvest for ejendommen, der modtager totalt 0,1 kg N/ha/år. Der er ikke vurderet på kumulation, da depositionen er så lav, og selv det hårdeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Lidt nordvest for ovenstående overdrev ligger nærmeste kategori 2 natur – også et overdrev. Dette modtager totalt 0,1 kg N/ha/år. Totaldepositionskravet i husdyrbrugloven på 1 kg N/ha pr år er overholdt med en god margin.

Der ligger flere moser, heder og overdrev i området, som er kategoriseret som kategori 3 natur. Nærmeste kategori 3 udpegning er et overdrev beliggende 520 m syd for ejendommen. I husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at der sker en merdepositionen til overdrevet på 0,3 kg N/ha/år i forhold til 8 års drift. Når merdepositionen er under 1 kg N/ha/år, kan der ifølge husdyrbrugloven ikke stilles krav til at nedbringe emissionen.

Ud over de nævnte kategori 1, 2 og 3 naturarealer er der også andre beskyttede § 3 naturarealer i området. Det drejer sig om nogle søer mod syd og enge mod nord. I husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en merdeposition på op til 0,6 kg N i forhold til 8 års drift. Når merdepositionen er under 1 kg N/ha/år, forventes det ikke at kunne forårsage en tilstandsændring.

Der er registreret 4 flagermusarter, odder og stor vandsalamander indenfor 2 km fra ejendommen. Kun stor vandsalamander og odder er validerede observationer. Da projektet ikke giver en merdeposition, der vil forårsage tilstandsændringer, er det kommunens vurdering, at det ikke vil påvirke dyr og planter i området. Der fældes ikke træer i forbindelse med projektet som vil påvirke flagermusenes levesteder.

Vi vurderer at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper eller påvirke truede dyre og plante arter, såvel i som uden for Natura 2000 områder.

Opbevaring af husdyrgødning og ensilage

Husdyrgødning bliver opbevaret og håndteret efter gældende lovgivning. Der er 3 gyllebeholdere på 3.000 m³ på Ndr. Borremosevej 10. Ansøger har redegjort for bedriftens samlede adgang til gyllebeholdere, og at der er en beholderkapacitet på mere end 9 mdr. Med denne godkendelse gives der lov til en møddingscontainer til opbevaring af fast gødning og foder rester, som ikke må lægges direkte i markstak. Containeren placeres på en støbt plads ved kalvehytterne på 6 x 6,5 m. Der er afløb til gylletank. Hver 2 uge afhentes containeren til biogasanlæg.

Der er 2 ensilagesiloer og en stor plads med randzone på samlet 6.860 m². De er placeret mellem staldbygningerne.

Spildevand og overfladevand

Husdyrbruget har store områder med befæstet areal og tagflader, hvilket stiller store krav til håndtering af spildevand og overfladevand. Overfladevand fra kalveplads, møddingsplads og vaskeplads ledes til gyllebeholder. Det samme gør spildevand fra stald og mælkerum. Vand fra ensilagepladsen samt befæstede arealer med risiko for spild ledes til forsinkelsesbassin og derfra videre til pilevegetationsfilter.

De kuperede marker giver ikke mulighed for udsprinkling uden risiko for overfladeafstrømning. Derfor har ansøger i 2008 etableret et pilevegetationsfilter. Anlægget må modtage overfladevand fra ensilageplads og befæstede arealer. Anlægget blev dengang beregnet på baggrund af en plads på 5.387 m². Pladsen er senere udvidet til 7.000 m² og anlægget er udvidet i 2023 for at kunne modtage den øgede mængde vand derfra. Anlægget fungerer som en afgrøde i et lukket system, hvor næringsstoffer fra bl.a. ensilagesaften optages i piletræerne. Pilen vedligeholdes efter anbefaling fra Center for recirkulering, dvs. de skæres ned i en treårig turnus på langs af anlægget.

Tagvand ledes til samlebrønd og via dræn til vandløb (Sjøstrupgrøften) nord for ejendommen.

På grund af det kuperede landskab og nærliggende vandløb er det vigtigt at have et godt overblik over rørføringerne og deres koblinger. Der er for nylig ændret på rørføringen fra nogle befæstede arealer så de leder til pilevegetationsfilter. Der er opmærksomhed på eventuelle forureninger af vandløbet, og beredskabsplanen er opdateret med markeringer af afløbsforhold. Vesthimmerlands kommune mener ansøger har taget gode forholdsregler for at undgå fejlledninger af spildevand.

Affaldshåndtering

Ejendommens håndtering af affald virker gennemtænkt og fornuftig. Håndtering og bortskaffelse er velbeskrevet og følger kommunens affaldsregulativ for erhvervsaffald.

Uheld og risici

Ansøger har i projektbeskrivelsen oplyst, at der findes en beredskabsplan på ejendommen og at den opdateres ved ændringer. Ejendommen ligger nær vandløb og markerne omkring ejendommen er kuperede. Der er derfor behov for øget fokus på afstrømning af forurenede vand. Kommunen vurderer, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for de ansatte på ejendommen. I den almindelige drift vil en beredskabsplan være med til at holde fokus på muligheder for at reducere risikoen for at der opstår uheld, og agere hensigtsmæssigt hvis det sker.

Der er stillet vilkår til at der på tilsynsmyndighedens forlangende skal kunne fremvises dokumentation for at afløb i forbindelse med etablering af stald/ensilageplads/mødding/andet skal være udført af en autoriseret kloakmester. Vilkåret er stillet for at sikre, at husdyrgødningsbekendtgørelsen regler vedrørende, at afløb skal føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8, og der skal være tilstrækkelig kapacitet til at bortlede eventuelle saftafløb, er overholdt.

Kommunen har fastholdt tiltag til reduktion af forurening med vilkår. Ligeledes fastholdes at der skal være en beredskabsplan på ejendommen, da en beredskabsplan vil reduceres risiko for skader på miljø hvis der skulle ske uheld.

Vi vurderer, at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper eller påvirke truede dyre og plante arter, såvel i som uden for Natura 2000 områder.

5.3 Gener fra husdyrbruget

Ansøger har beskrevet de potentielle gener fra husdyrbruget. Der er redegjort for tiltag, der sikrer de omkringboende mod væsentlige gener i form af lugt, støv, støj, lys, rystelser, fluer og uhygiejniske forhold. Kommunen har fastholdt tiltag til reduktion af gener med vilkår.

Lugt

Et husdyrbrug giver anledning til lugt fra stalde. Kommunen har sat vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, hvilket er medvirkende til at reducere lugtgener. I husdyrgodkendelse.dk er der udregnet hvor langt fra husdyrbruget, beboelser som minimum skal være placeret, for at sikre at lugten er acceptabel og overholder Husdyrgodkendelses bekendtgørelsens afskæringsniveauer. De beregnede korrigerede lugtgeneafstandene er som følger:

Tabel 1: geneafstande og reelle afstande til følsomme recipienter.

Områdetype	Bebyggelse	Geneafstand (m)	Reel afstand (m)	Genekriterie overholdt
Byzone	Kommende byzone v. Erhvervspark Øst, Aars	623	652	Ja
Samlet bebyggelse / Rekreativt område	Sjøstrup, Ndr Borremosevej 3, 9600 Aars	435	645	Ja
Enkelt bolig	Ndr. Borremosevej 7, 9600 Aars	82	245	Ja

Ifølge nuværende zonekort er der ca. 750 m fra ejendommen til et erhvervsområde med byzonestatus. Der er kommuneplanlagt en udvidelse af erhvervsområdet hen mod Ndr. Borremosevej 10. Det pågældende område ændres derfor fra landzone til byzone. Det er afstanden til den kommende status, der fremgår af tabellen ovenfor. Både Ndr. Borremosevej 8 og 12 ligger tættere på ejendommen end nr. 7, men de er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne for lugt, idet de har landbrugsstatus.

Genekriteriet er dermed overholdt for alle omkringboende, så det er vores vurdering, at kvægbruget ikke vil give anledning til lugtgener. Projektet overholder husdyrbruglovens afstandskrav i forhold til lugtgener. Det er kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil give væsentlige lugtgener.

Støv, støj og rystelser

Der er tre udkørsler fra ejendommen. De to sydlige går til Ndr. Borremosevej, der er en privat fællesvej. Den 3. er etableret mod nord med udkørsel til Roldvej. Der er ingen beboere langs den vej. Af hensyn til beboerne på Ndr. Borremosevej er der stillet vilkår om, at al tung trafik i nattetimerne skal køre via den nordlige udkørsel. Ansøger har oplyst at ca. 90 % af den tunge transport til og fra ejendommen går via grusvejen mod nord. Alle interne transportveje er asfalterede. Kommunen vurderer derfor, at de omkringboende ikke vil blive generet af støj, støv og rystelser i forbindelse med transporter til og på ejendommen.

Ansøger har redegjort for hvilke støjkloder, der vil forekomme fra ejendommens aktiviteter og på hvilke tidspunkter. Det er alle normale aktiviteter tilknyttet en kvægproduktion og størstedelen er i løbet af dagen. Der vil som udgangspunkt ikke være ændringer i forhold til nuværende praksis.

Det er kommunens vurdering at beliggenhed samt beskrevne tiltag sikre at ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener.

5.4 Samlet vurdering

Kommunen vurderer, at ansøger har redegjort for at ændringen af husdyrbruget, i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, ikke vil indebære væsentlige indvirkninger på miljøet. Kommunen har fastholdt tiltag til reduktion af gener og forurening med vilkår.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives på en måde, som er forenelig med hensynet til omgivelserne. På den baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, når de anførte vilkår overholdes.

6. Øvrige oplysninger

6.1 Andre tilladelser

Denne miljøgodkendelse omhandler kun godkendelse efter miljølovgivningen. Anmeldelse og godkendelse efter f.eks. byggelovgivningen er ikke omfattet heraf.

Hvis udvidelsen medfører, at indvindingen overskrider vandindvindingstilladelsen, skal der ansøges om en ny vandindvindingstilladelse.

6.2 Offentliggørelse

Projektet har været i foroffentlighed på kommunens hjemmeside i 14 dag i perioden 06.01.2024 – 22.01.2024. Vesthimmerlands Kommune har ikke modtaget bemærkninger i forbindelse hermed.

Udkastet til godkendelsen har været i høring i 30 dage, i perioden d. 24.04.2024 – 24.05.2024. Der er ikke indkommet bemærkninger i den forbindelse.

Afgørelsen er annonceret på kommunens hjemmeside d. 27.05.2024.

6.3 Tilsynsmyndighed

Vesthimmerlands Kommune er tilsynsmyndighed og har ret til, på et hvert tidspunkt at kontrollere, at ovennævnte vilkår og forudsætninger i miljøgodkendelsen overholdes.

6.4 Klage og søgsmål

Du kan klage over kommunens afgørelse indtil 4 uger efter modtagelsen. Alle, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer kan klage.

Klagen indsendes via hjemmesiden Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk/>. Klagen skal være modtaget senest d. 24.06.2024.

Der kan være gebyr på at klage. Reglerne kan du ligeledes se på hjemmesiden Nævnenes Hus.

Hvis kommunens afgørelse ønskes afprøvet ved en domstol, skal et evt. sagsanlæg i henhold til loven være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Vi gør opmærksom på, at du, som part i sagen, har ret til fuld aktindsigt.

6.5 Underretning

Følgende myndigheder, institutioner og personer er underrettet om denne afgørelse og har modtaget kopi af denne miljøgodkendelse.

Ejer: I/S Fuglsang	i.s.fuglsang@gmail.com
Konsulent: Nathalia Andersen	naa@agrinord.dk

Godkendelsen er endvidere jfr. generelle bestemmelser i loven sendt til:

Rådet for Grøn Omstilling	info@rgo.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnvesthimmerland-sager@dn.dk
DN Vesthimmerland	vesthimmerland@dn.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforening	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
DOF - Nordjylland	vesthimmerland@dof.dk
Greenpeace Danmark	info.dk@greenpeace.org

6.6 Stamdata

Titel	Miljøgodkendelse af kvægbruget på Ndr. Borremosevej 10, 9600 Aars
Godkendelsesdato	27.05.2024
IT-ansøgning	240987 vers. nr. 3
Adresse	Ndr. Borremosevej 10, 9600 Aars
Ansøger og ejer	I/S Fuglsang
CVR-nr.	31530911
CHR-nr.	31261
Matr. Nr.	9a Sjøstrup By, Aars
Telefon og E-mail	i.s.fuglsang@gmail.com
Ansøgers konsulent	Nathalie Andersen – naa@agrinord.dk
Udarbejdet af	Lise Overgaard, Vesthimmerlands Kommune
Kontrolleret af	Ellen Marie Larsen, Vesthimmerlands Kommune

Vesthimmerlands Kommune
Vester Boulevard 7
9600 Aars
Telefon: 99 66 70 00
www.Vesthimmerland.dk
post@Vesthimmerland.dk

7. Bilag

7.1 Projektbeskrivelse og konsekvensvurdering

Projektbeskrivelse og Miljøkonsekvensrapport

For: Ndr Borremosevej 10, 9600 Aars
v. I/S Fuglsang

Bilag til ansøgning om § 16a miljøgodkendelse udarbejdet af:

Nathalia Andersen

Miljørådgiver | Cand.scient. i biologi
Tlf. 9635 1197
naa@agrinord.dk

Agri Nord, Aalborg
Hobrovej 437
9200 Aalborg SV

Agri Nord, Aars
Markedsvej 6
9600 Aars

Agri Nord, Hobro
Horsøvej 11
9500 Hobro af 68

PARTNER I
DLBR

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	31530911
Husdyrbrugets navn	I/S Fuglsang
Beliggenhedsadresse	Ndr. Borremosevej 10
Postnummer	9600
By	Aars

Ansøger

Ansøgers navn	I/S Fuglsang
Ansøgeradresse	Ndr. Borremosevej 10
Ansøgerpostnummer	9600
Ansøgerby	Aars
Ansørgertelefon	30234541
Ansøger-email	i.s.fuglsang@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	29038597
Konsulent virksomhedsnavn	Agri Nord
Konsulentnavn	Nathalia Andersen
Konsulentadresse	Hobrovej 437
Konsulentpostnummer	9200
Konsulentby	Aalborg SV
Konsulenttelefon	96351197
Konsulent-email	naa@agrinord.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8200014612
CHR numre	31261

Matrikler på ejendomsnummer: Matr. 9a Sjøstrup By, Aars m.fl.

Kommune Vesthimmerlands Kommune

Andre husdyrbrug drevet af ansøger Mosbækvej 75, 9600 Aars
Rasdalvej 2, 9600 Aars

Ansøgningsskema i husdyrgodkendelse.dk Skema nr. 240987

Miljøkonsekvensrapport version 2

Ansøgning indsendt 4. oktober 2023
Tilrettet 11/3-2024

Forord

På husdyrbruget ønskes der miljøgodkendelse til det eksisterende anlæg efter stipladsmodellen. Herudover foretages der ændringer i det eksisterende anlæg, der opsættes flere kalvehytter, der sættes teltoverdækning på gyllebeholderne og der etableres en plads til møddingscontainer. Husdyrbruget er ikke et IE-brug, men ammoniakemissionen overstiger 3.500 kg NH₃-N. Miljøgodkendelse til husdyrbruget skal derfor søges og meddeles efter lovens § 16a stk. 1.

Det er første gang der søges om godkendelse efter den nye stipladsmodel, og derfor skal eksisterende forhold og evt. ændringer eller udvidelser på husdyrbruget vurderes samlet.

Oplysningerne i denne miljøkonsekvensrapport supplerer oplysningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i henhold til oplysningskravet beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Miljøkonsekvensrapporten påviser, beskriver og vurderer det ansøgte projekts forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet. Rapporten beskriver desuden de foranstaltninger som ansøger har truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. Beskrivelsen indeholder følgende emner jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 8.

§ 4, Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

Miljøkonsekvensrapporten beskriver og vurderer det ansøgte forventede væsentlige indvirkninger på miljøet. Der er beskrevet de emner, som er fundet relevante for påvirkningerne fra det pågældende husdyrbrug. Rapporten beskriver også de virkemidler og driftsmæssige forhold, som ansøger har truffet for at undgå eller begrænse eventuelle virkninger. Miljøkonsekvensrapporten og ansøgningen indeholder de oplysninger, som ansøger skal give efter godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. A, B, C (hvis det er en IE-sag), E og F.

Miljøkonsekvensrapporten og beregninger udført i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk, danner grundlag for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på ejendommen.

Indholdsfortegnelse

Datablad	1
Forord.....	2
1. Ikke teknisk resumé.....	5
1.1. Biaktiviteter.....	6
1.2. IE brug	6
2. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
2.1. Indretning og drift af anlæg	7
2.1.1. Ansøgt drift i forhold til tidligere godkendelser	8
2.1.2. Produktionsareal, staldsystem og dyretype	8
2.1.3. Miljøteknologi.....	10
2.1.4. Ventilation	10
2.1.5. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	11
2.2. Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde.....	13
2.2.1. Erhvervsmæssig nødvendighed.....	14
2.3. Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	14
2.4. Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed	15
2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold	15
2.4.2. Generelle afstandskrav (§§ 6, 7 og 8)	18
2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission.....	19
2.5.1. Ammoniakdeposition til naturområder	19
2.5.2. Bilag IV-arter	23
2.6. Husdyrbrugets lugtemission	25
2.7. Øvrige emissioner og potentielle genepåvirkninger.....	27
2.7.1. Støj	27
2.7.2. Støv	29
2.7.3. Rystelser	30
2.7.4. Lys	30
2.7.5. Skadedyr.....	30
2.7.6. Transporter.....	31
2.7.7. Egenkontrol for øvrige emissioner og genepåvirkninger.....	32
2.8. Reststoffer, affald og naturressourcer.....	33
2.8.1. Døde dyr	33
2.8.2. Affald.....	33
2.8.3. Olie- og kemikalieforbrug.....	34
2.8.4. Energiforbrug	34
2.8.5. Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen	34
2.9. BAT – ammoniak	35
2.10. Grænseoverskridende virkninger.....	36
3. Supplerende miljøkonsekvensvurderinger.....	36
3.1. Andet om befolkningen og menneskers sundhed.....	36
3.2. Påvirkning af jordarealer, jordbund og vand, luft og klima.....	37
3.3. Risici for større ulykker eller katastrofer	37

3.4. Alternative løsninger som ansøger har undersøgt	38
Bilag 1. - Anlægstegning	39
Bilag 2. - Oversigt over produktionsarealer	40
Bilag 3. - Beregning af produktionsareal	44
Bilag 4. - Transportveje og potentielle genekilder	46

1. Ikke teknisk resumé

Nuværende drift og det ansøgte projekt

Ansøgningen omhandler miljøgodkendelse til malkekøer med opdræt på adressen Ndr Borremosevej 10, 9600 Aars.

Husdyrbrugets gældende tilladelse til dyrehold er en § 12 miljøgodkendelse fra 2012 med efterfølgende ændringer.

Det ønskes nu at udvide produktionsarealet med dybstrøelse og kalvehytter, samt ændre staldsystemet i den ene stald fra spaltegulvbokse til dybstrøelse. Herudover ansøges der om godkendelse af en plads til møddingscontainer og muligheden for teltoverdækning af de 3 gyllebeholdere.

Efter den ansøgte udvidelse bliver det samlede produktionsareal på **5.496 m²**, hvormed det eksisterende produktionsareal samlet set udvides med **723 m²**.

For at kunne ændre dyreholdets sammensætning uden fornyet godkendelse, er ansøgningen fleksibelt udformet (flexgrupper). Beregningerne er lavet, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer af stalden.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Med de ansøgte ændringer forventes et dyrehold på ca. 690 årskøer med en del af opdrættet. Ændringerne indebærer bl.a., at produktionen af dybstrøelse øges, mens produktionen af gylle mindskes.

Lugt

Beregninger viser, at der vil ske en forøgelse af lugten. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Trafik, støj og støv

Størstedelen af alle transporter vil fortsat foregå via den nordlige tilkørselsvej, hvor der er forholdsvis langt til naboer. Store dele af de interne transportveje er asfalteret. I tørre perioder vil der kunne opleves støv i forbindelse med kørsel på de grusbelagte transportveje. Der forventes dog ingen væsentlige støvgener for de omkringboende, da der er forholdsvis langt til naboer fra de interne transportveje.

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges lidt, da der afhentes mere dybstrøelse til biogas fra anlægget. Til gengæld vil antallet af transporter med gylle mindskes, da produktionsarealet med spaltegulvbokse ændres. En forøgelse i støjniveauet i forbindelse med det ansøgte knytter sig primært til transporter. Typen af støj fra husdyrbruget ændres ikke. Hovedparten af støj vil finde sted i dagtimerne, og flere af støjklenderne vil være kortvarige, sæsonbetonede eller kun forekomme periodevis.

Landskab

Der opføres ikke nye staldbygninger på ejendommen. Der ønskes muligheden for at opsætte teltoverdækning på de eksisterende gyllebeholdere, og herudover opsættes flere kalvehytter, og der etableres en plads til møddingscontainer. Øvrige ændringer i produktionsarealet foretages i eksisterende bygninger. De ansøgte ændringer foretages i tilknytning til den eksisterende byggemasse, og forventes ikke at påvirke landskabsoplevelsen væsentligt.

Påvirkning af natur

Beregninger viser, at hverken natur omfattet af kategori 1 og 2, beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage et større ammoniakbidrag end de grænser, der er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. De øvrige naturtyper, hvor der ikke er fastsat et krav til total- eller merdepositionen, vurderes ikke at ændre tilstand som følge af det ansøgte.

Det ansøgte forventes ikke at påvirke beskyttede arter efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver, da der ikke fjernes eller ødelægges yngle- eller rasteområder i forbindelse med det ansøgte.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik. I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak der må komme fra husdyrbruget. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af teltoverdækning af gyllebeholder e.l.

Nye produktionsarealer etableres som dybstrølsessystemer. Staldsystemet anses som BAT, og staldanlægget overholder det vejledende krav til ammoniakemissionen.

1.1. Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

1.2. IE brug

Dette er ikke et IE-husdyrbrug.

2. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

2.1. Indretning og drift af anlæg

Situationsplanen over staldanlæg m.v. fremgår af nedenstående figur. Oplysningerne om produktionsarealet fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen af stalde m.v. referer til nedenstående situationsplan. Anlægstegningen fremgår af bilag 1.

Situationsplan (som indtegnet i husdyrgodkendelse.dk)

Husdyrbruget bliver drevet som et konventionelt malkekvægbrug med jerseykøer. Kvier opstaldes nuværende på Rasdalvej 2.

Foder, korn og mineraler opbevares i foderladen, mens grovfoder primært opbevares i ensilagesiloerne. Ensilage opbevares hovedsageligt i siloer, men opbevaring i markstakke kan forekomme. Halm opbevares i foderladen.

I miljøkonsekvensrapporten er der ikke vurderet på overholdelse af krav i henhold til Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd (Dyrevelfærdsloven). Det er således til enhver tid ejers ansvar at de lovmæssige krav overholdes, såsom pladskrav og indretning af stalde.

Ressourceforbruget og produktion af husdyrgødning er forskellig for forskellige produktioner. I denne ansøgning er der taget afsæt i en forventet produktion med 784 malkekøer og delvist kvie-opdræt.

2.1.1. Ansøgt drift i forhold til tidligere godkendelser

8-års drift

Det er et krav i lovgivningen at merdepositionen af ammoniak til kategori 3-natur beregnes som forskellen mellem depositionen fra husdyrbruget i ansøgt drift og depositionen fra husdyrbruget i såvel den nuværende drift som 8-års driften.

Produktionstilladelser indtil 8 års drift er listet herunder:

- 2012.07.18: § 12 miljøgodkendelse. Godkendelsen var opdelt i trin, og er delvist udnyttet. Ændringer blev accepteret i 2015.

Den del af § 12 miljøgodkendelsen fra 2012 (med senere accepterede ændringer) der var udnyttet i september 2015 definerer 8-års driften.

Nudrift

Den del af § 12 miljøgodkendelsen fra 2012 (med senere accepterede ændringer i 2015) der er udnyttet er ejendommens godkendte nudrift.

Ansøgt drift

Der søges om miljøgodkendelse til følgende ændringer på husdyrbruget:

- Nyt produktionsareal med dybstrøelse i stald 2.
- Udvidelse af produktionsarealet med kalvehytter (stald 6, kalvehytter).
- I stald 3 ændres spaltegulvbokse til dybstrøelse.
- Der søges om en fleksibel model (flexgrupper) i alle stalde.
- Mulighed for teltoverdækning af ejendommens tre gyllebeholdere.
- Godkendelse af plads til møddingscontainer.

2.1.2. Produktionsareal, staldsystem og dyretype

Produktionsareal

Produktionsarealet er det areal i fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Arealer hvor dyrene kortvarigt opholder sig skal ikke medtages i opgørelsen.

Det samlede produktionsareal i ansøgt drift er opgjort til 5.496 m².

Ved beregningen af produktionsarealet er gangarealer, foderborde og nakkebomsarealet, samt malkestalden og returgang fratrukket. Se bilag 2 for oversigt over produktionsarealet. Beregningerne af produktionsarealet ses i bilag 3.

De ansøgte dyretyper og staldsystem ses i nedenstående tabel. Nudrift samt 8-års drift fremgår ligeledes af nedenstående.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	5396	Naturlig ventilation	3 m	(#625481) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	498
				(#625480) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	956
				(#625479) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1887
Stald 3	720	Blandet ventilation	3 m	(#625511) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	339
Stald 4	337	Naturlig ventilation	3 m	(#625512) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	96
Stald 5	171	Naturlig ventilation	3 m	(#625513) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	70
Stald 6 (kalvehytter)	818	Naturlig ventilation	3 m	(#625517) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	175
				(#625514) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	131
Stald 7	113	Naturlig ventilation	3 m	(#625520) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	62
Stald 2	1791	Naturlig ventilation	3 m	(#625522) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	595
				(#625521) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	687
Sum						5496
Nudrift						
Stald 1	5396	Naturlig ventilation	3 m	(#625525) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1887
				(#625524) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	956
				(#625523) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	498
Stald 3	720	Blandet ventilation	3 m	(#625529) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	339
Stald 4	337	Naturlig ventilation	3 m	(#625531) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	96
Stald 5	171	Naturlig ventilation	3 m	(#625533) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	70
Stald 6 (kalvehytter)	818	Naturlig ventilation	3 m	(#625535) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	178
Stald 7	113	Naturlig ventilation	3 m	(#625536) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	62
Stald 2	1791	Naturlig ventilation	3 m	(#625538) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	687
Sum						4773

8 års drift						
Stald 1	5396	Naturlig ventilation	3 m	(#625528) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	498
				(#625527) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	956
				(#625526) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1887
Stald 3	720	Blandet ventilation	3 m	(#625530) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	339
Stald 4	337	Naturlig ventilation	3 m	(#625532) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	96
Stald 5	171	Naturlig ventilation	3 m	(#625534) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	70
Stald 6 (kalvehytter)	818	Naturlig ventilation	3 m	(#629846) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	47
Stald 7	113	Naturlig ventilation	3 m	(#625537) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	62
Sum						3955

Oversigt over dyretyper, staldsystem og produktionsareal i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift (tabel fra husdyrgodkendelse.dk).

Størrelsen af produktionsarealet med det aktuelle staldsystem, dyretype samt anvendt teknologi indgår i beregningerne af lugt og ammoniak i Husdyrgodkendelse.dk. Beregning af BAT i relation til ammoniak er ligeledes baseret på ovenstående samt BAT-forudsætningen for de enkelte staldafsnit (jf. afsnit 2.9).

Flexgrupper

Der søges om godkendelse til flexgrupper i alle staldafsnit, kalvehytter undtaget. Ved beregning af emissioner fra anlægget tager modellerne automatisk udgangspunkt i den dyretype som afgiver det skrappeste krav eller højeste belastning. Det betyder, at beregninger i forhold til krav om BAT for ammoniak samt emission af lugt og ammoniak for ansøgninger hvori der indgår flexgruppe altid vil være en worst case beregning. Det er ikke nødvendigvis den samme dyretype som indgår i beregning af hhv. lugt, ammoniak samt krav til BAT.

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Oversigt over flexgrupper (fra husdyrgodkendelse.dk)

2.1.3. Miljøteknologi

I dette projekt er der ikke integreret teknologi i staldanlægget udover de aktuelle staldsystemer.

Der er ansøgt om muligheden for at sætte teltoverdækning på de 3 gyllebeholdere. Overdækningen er dog ikke anvendt som miljøteknologi med ammoniakreducerende effekt. Det står derfor ansøger frit for at etablere teltoverdækningen eller ej.

2.1.4. Ventilation

Der er opsat ventilatorer i stald 3, samtidig er der en del naturlig udluftning i stalden. Stald 3 er derfor angivet med blandet ventilation. Den resterende del af staldanlægget er naturligt ventileret.

2.1.5. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Gødningsopbevaringsanlæg

Ejendommens opbevaringsanlæg fremgår af nedenstående oversigt.

Beholder	Kapacitet (m ³)	Teknologi	Andre krav
Gyllebeholder 1 <i>Ndr Borremosevej 10</i>	3.000		
Gyllebeholder 2 <i>Ndr Borremosevej 10</i>	3.000		
Gyllebeholder 3 <i>Ndr Borremosevej 10</i>	3.000		
I alt	9.000	<i>Kapacitet i fortanke og afkast er ikke medregnet</i>	

Beholderne der er opført efter 1. januar 2007 og som ligger indenfor en afstand af 300 meter fra et kategori 1 eller 2-naturområde skal være forsynet med fast overdækning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ingen af ejendommens beholdere er beliggende indenfor 300 m fra kategori 1- eller 2-natur.

Gyllebeholderene har flydelag. Der ansøges om muligheden for at sætte teltoverdækning på de eksisterende gyllebeholdere. Teltoverdækningen anvendes ikke som ammoniakreducerende tiltag, og det vil stå ansøger frit for at etablere teltoverdækning eller ej.

På ejendommen er der en plads til møddingscontainer på ca. 6 x 6,5 m. Der afhentes dybstrøelse hver 2. uge.

Krav vedr. alarm, barriere eller terrænændring

Gyllebeholderne ligger i en større afstand end 100 meter af en grøft/sø og udenfor et risikoområde (6 graders hældning på terræn). Der er derfor ikke krav til gyllealarm, beholderbarriere eller terrænændring.

Håndtering af husdyrgødning

Husdyrgødningen bliver opbevaret og håndteret efter bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Flydende husdyrgødning ledes i lukkede rørføringer til fortank og pumpes til gyllebeholder.

Omrøring sker normalt kun i forbindelse med at gyllebeholderne tømmes forud for udspreddning. Gyllebeholderne tømmes med sugetårn til gyllevogn, som sikrer, at der ikke sker overløb i forbindelse på påfyldning af gyllevogn.

Dybstrøelse fra ejendommens produktion leveres til biogas. Der foretages ca. 5 transporter med dybstrøelse til biogas hver 2. uge, hvor der køres ud fra staldene. Møddingscontaineren/møddingen skal overdækkes jf. gældende lovgivning. Ved behov for opbevaring af fast gødning, ensilagerester m.v. anvendes møddingspladsen/møddingscontaineren. Komposteret dybstrøelse, der ikke leveres til biogas, kan opbevares i markstak indtil udbringning.

Det er muligt at der på sigt bliver indgået en aftale med et biogasanlæg om afhentning af gylle fra produktionen. Gyllen vil som regel blive afhentet i fortanken. Afgasset biomasse vil blive sendt retur og opbevares i ejendommens beholdere.

Forventet gødningsproduktion

Den forventede gødningsproduktion af gylle og dybstrøelse udgør:

Antal	Dyretype (Jersey)	Staldsystem	Alder/vægt ind	Alder/vægt ud	Normtal 2022 gylle	Normtal 2022 dybstrøelse	Korrektionsfaktor (for alder/vægt)	Gylle (t)	Dybstrøelse (t)
690	årskøer	Sengestald			26,7			18.423,0	-
94	årskøer	Dybstrøelse				13,5		-	1.269,0
210	årsopdræt 0-6 mdr	Dybstrøelse	0	6		1,48	1,00	-	310,0
300	årsopdræt 0-6 mdr (Krydsningskvier)	Dybstrøelse	0	1		1,89	0,85	-	479,2
70	årsopdræt 6-25 mdr	Dybstrøelse	6	8		4,45	0,70	-	217,2
35	Tyrekalv (0-6 mdr.)	Dybstrøelse	25	60		0,754	0,23	-	6,0
TOTAL								18.423	2.282

Et estimat af den producerede mængde gylle med det forventede dyrehold. Vand fra vask af malkeanlæg er medregnet i beregningen. Da der i ansøgt drift ansøges om at anvende en fleksibel sammensætning af dyreholdet, er ovenstående udelukkende et estimat. Der kan derfor forekomme udsving i gylleproduktionen afhængig af dyreholdets sammensætning.

Opbevaringskapacitet

Flydende husdyrgødning

Med det forventede dyrehold i den ansøgte drift produceres der i alt ca. 18.430 m³ gylle. Herudover ledes der knap 800 m³ vand fra vaskeplads, møddingspladsen og pladsen til kalvehytter. Der skal således opbevares i alt ca. 19.030 m³ gylle fra produktionen.

Vand fra ensilageopbevaringsanlæg ledes til vegetationsfilteranlægget nord for stald 2.

På ejendommen er der opbevaringskapacitet svarende til 5,6 mdr. Der mangler således ca. 5.400 m³ før der er 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Der er dog øvrige beholdere tilgængelige til opbevaring af husdyrgødningen fra bedriftens produktion:

Beholder placering	Ejet / Lejet	Kapacitet til rådighed (m ³)
Ndr Borremosevej 14	E	1.000
Morumvej 80A	E	3.000
Morumvej 80 A	E	1.000
Fladhøjvej 2	L	2.000
Fladhøjvej 2	L	1.000
Nørredalsvej 2	L	2.000
I alt		10.000

Ansøger ejer herudover husdyrproduktionen på ejendommene Rasdalvej 2 og Mosbækvej 75. På Rasdalvej 2 produceres der ca. 4.875 m³ gylle, mens der regnes med en gylleproduktion på ca.

8.000 m³ på Mosbækvej 75. Produktionen på disse ejendomme optager opbevaringskapaciteten på de to ejendomme.

For at have opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning til 9 mdr. på ejendommen Mosbækvej 75 mangler der opbevaringskapacitet til ca. 2.150 m³, mens der på Ndr. Borremosevej 10 mangler ca. 5.400 m³ og 1.050 m³ på Rasdalvej 2. Samlet set mangler der således kapacitet til omkring 8.600 m³ på de tre ejendomme. Ansøger har dog en del ejede og lejede beholdere tilgængelige på andre ejendomme, den samlede kapacitet af disse er på 10.000 m³. På bedriftsniveau er der således opbevaringskapacitet til 9,5 mdr. for den producerede mængde gylle.

I normalt for produceret husdyrgødning er der tillagt regnvand. Ved overdækning af lagertanke øges opbevaringskapaciteten derfor med ca. 10 %. En overdækning af lageret bidrager således ud over en ammoniakreduktion også til en mindre mængde husdyrgødning og dermed også færre transporter i forbindelse med udbringning. Ved overdækning af tankene, vil der være opbevaringskapacitet til 6,2 mdr. på ejendommen og derved mangle ca. 4.500 m³ før der opnås 9 mdr. opbevaringskapacitet på denne ejendom.

Dybstrøelse

Dybstrøelse og fast gødning opbevares i møddingscontainer, der leveres løbende til biogasanlæg. Komposteret dybstrøelse kan alternativt opbevares i markstak.

Dybstrøelse leveret til biogas modtages retur faktor 1,5/t leveret dybstrøelse. Der produceres ca. 2.300 t dybstrøelse, dvs. der leveres ca. 4.600 m³ gylle retur. Ansøger afsætter årligt ca. 7.000 m³ gylle til anden ejendom. Noget af gyllen opbevares i egne tanke indtil afsætning, mens den resterende del afsættes direkte fra biogasanlæg i forbindelse med udbringning, eller afsættes til modtagers gylletanke.

Vurdering af håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der er over 9 mdr. opbevaringskapacitet på bedriftsniveau, og det vurderes derfor at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Dybstrøelse leveres løbende til biogas (hver 2. uge), og det vurderes derfor ikke relevant at beregne opbevaringskapaciteten af dybstrøelse.

Det vurderes at håndtering og opbevaring af husdyrgødning på ejendommen følger gældende lovgivning.

2.2. Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Staldanlæg

Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med det ansøgte.

Området syd for foderbordet i stald 2, der tidligere har været anvendt til opbevaring af halm, ændres til produktionsareal med dybstrøelse. Det nye staldområde er etableret som en dybstrøelseskomme med fast gulv, med afløb til gyllesystemet.

I stald 3 ændres de tidligere spaltegulvbokse til dybstrøelsesbokse. Dybstrøelsesboksene er med fast gulv og afløb til gyllesystemet. Inventaret udskiftes.

Nogle af de eksisterende kalvehytter erstattes med nye, større hytter, og der er ligeledes søgt om muligheden for herudover at opstille flere kalvehytter på området med kalvehytter. De 7 opstillede kalvevogne søges desuden godkendt.

Gødningsopbevaring

Der etableres en plads til møddingscontainer. Pladsen er ca. 6 x 6,5 m, 39 m².

Foderopbevaring

Der ændres ikke i foderopbevaringsanlæg i forbindelse med det ansøgte.

Anlægsarbejde

Der foretages ikke anlægsarbejde i forbindelse med det ansøgte.

2.2.1. Erhvervsmæssig nødvendighed

Efter nævnets praksis kan opførelse af en stald på et husdyrbrug være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift, hvis byggeriet knytter sig til bedriftens husdyrproduktion, og ikke ligger udover sædvanlig størrelse og kapacitet i forhold til ejendommens ansøgte dyrehold og landbrugsareal.

De ansøgte ændringer vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Møddings-/containerpladsen er nødvendig for opbevaring af møddingscontaineren, der afhentes af biogasanlægget. Udvidelsen af produktionsarealet og ændringerne i de eksisterende bygninger, samt opsætning af kalvevogne/-hytter skal huse ejendommens dyrehold, og er således nødvendige for ejendommens drift. Byggeriet er ikke usædvanligt eller har industriel karakter, og byggeriet knytter sig til driften på ejendommen. De ansøgte ændringer opføres ligeledes i tilknytning til eksisterende byggeri.

2.3. Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver også husdyrproduktion på Rasdalvej 2, 9600 Aars, og Mosbækvej 75, 9600 Aars.

De tre ejendomme er selvstændige matrikulerede ejendomme med hver sin adresse og hver sin produktion. Ejendommene skal derfor som udgangspunkt godkendes hver for sig. Ejendommene har samme ejere. De tre ejendomme drives ikke i samdrift i CHR. Der flyttes dyr mellem ejendommene, men dette gør ikke staldanlæggene til ét teknisk anlæg. Alt jorden tilhørende bedriften drives i et særskilt markselskab.

Mosbækvej 75 er placeret ca. 3,4 km fra det ansøgte husdyrbrug. Produktionen på Mosbækvej 75 har egne anlæg til opbevaring af ensilage, foder, gylle, malkefaciliteter samt egne personalefaciliteter. Mosbækvej 75 vurderes derfor ikke at være både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med det ansøgte husdyrbrug.

Rasdalvej 2 er placeret ca. 1,45 km fra det ansøgte husdyrbrug. Produktionen på Rasdalvej 2 har bl.a. egen gyllebeholder, maskinhus, malkefaciliteter og fodersilo. Der køres dagligt foder fra Ndr Borremosevej 10 til Rasdalvej 2. Der er dog mulighed for at etablere markstakke ved Rasdalvej 2, og ejendommen kan med få ændringer drives uafhængigt af Ndr Borremosevej 10. For at de to husdyrbrug vil kræve en samlet godkendelse, skal der være tale om et integreret produktionsfællesskab indrettet på en sådan måde, at det teknisk ikke er muligt at drive husdyrproduktionen på ejendommene hver for sig. Rasdalvej 2 vurderes ikke at være både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med det ansøgte husdyrbrug.

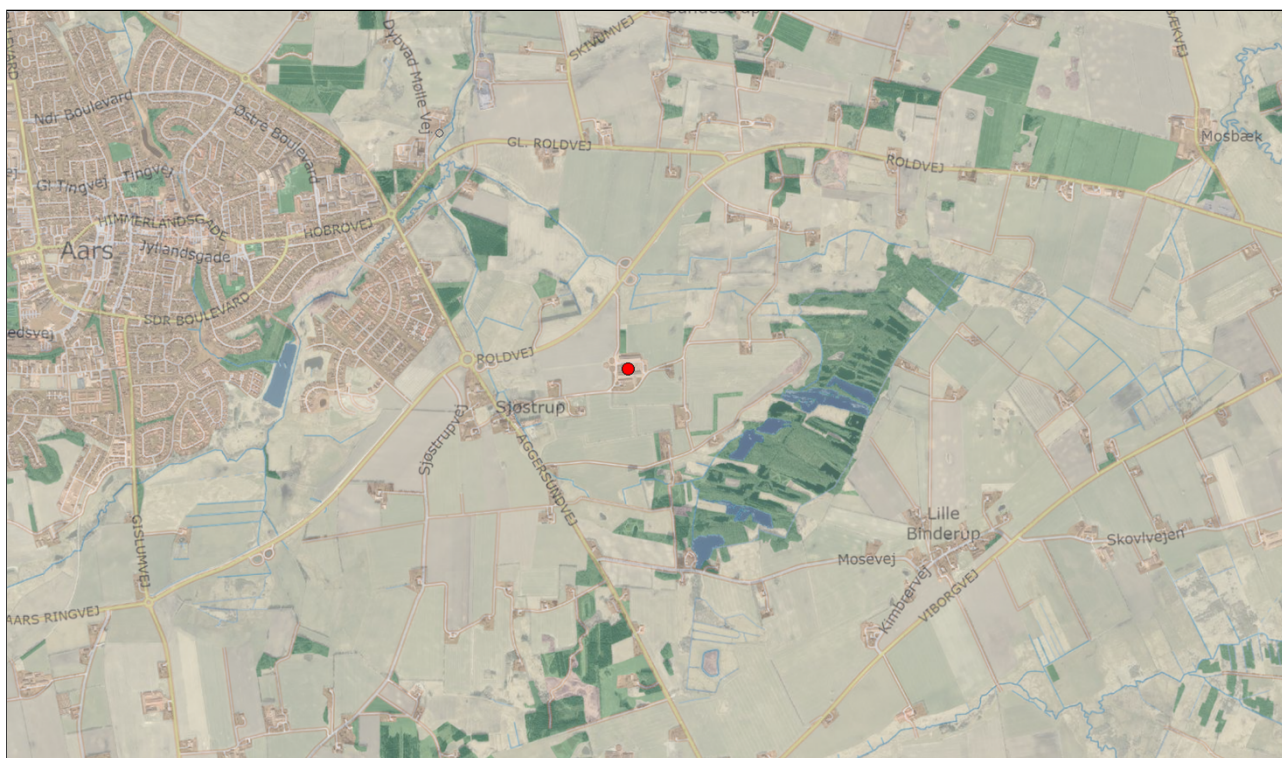
Pga. afstanden, og da ejendommene kan drives særskilt med få ændringer, vurderes det at det ansøgte husdyrbrug ikke er både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Anlægget skal derfor ikke godkendes sammen med andre anlæg til husdyrproduktion.

2.4. Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold

Landskab

Husdyrbruget er lokaliseret i Vesthimmerlands Kommune og er beliggende i det åbne land ca. 950 m sydøst for Aars. Husdyrbruget ligger i et område der er karakteriseret af landbrug med spredt bebyggelse. Mod nordvest ligger byen Aars, mens naturområdet Borremose ligger mod sydøst.

Husdyrbrugets geografiske placering (husdyrbruget er markeret med rødt).

Set fra nord, syd og vest, sløres indsynet til anlægget delvist af den eksisterende beplantning, mens en del af anlægget ligger forholdsvis åbent i landskabet. Anlægget ligger forholdsvis åbent ud til Ndr. Borremosevej mod syd, mens indsynet til den østlige del af anlægget delvist sløres af den eksisterende beplantning. Der er eksisterende beplantning nord for anlægget, øst for foderladen og ensilagepladsen, samt mod sydvest. Eksisterende beplantning ved nabobeboelser mindsker indsynet til anlægget.

De ansøgte ændringer foretages hovedsageligt i eksisterende bygninger, dog opsættes flere kalvehytter, og der etableres en plads til møddingscontainer, samt mulighed for teltoverdækning af gyllebeholderne. Kalvehytterne og pladsen til møddingscontaineren placeres mellem eksisterende bygninger, og vil ikke være væsentlige synlige når anlægget iagttages. Opsætning af teltoverdækning på gyllebeholderne vil stå med det eksisterende anlæg i baggrunden, set fra de nærmeste naboer mod vest/sydvest. Set fra naboer mod øst/sydøst, vil det eksisterende anlæg stå foran beholderne. Det visuelle indtryk af ejendommen vil derfor ikke ændres væsentligt.

Forholdet til Kommuneplan

Projektets ligger i et område, der ifølge kommuneplanen har følgende relevante udpegninger:

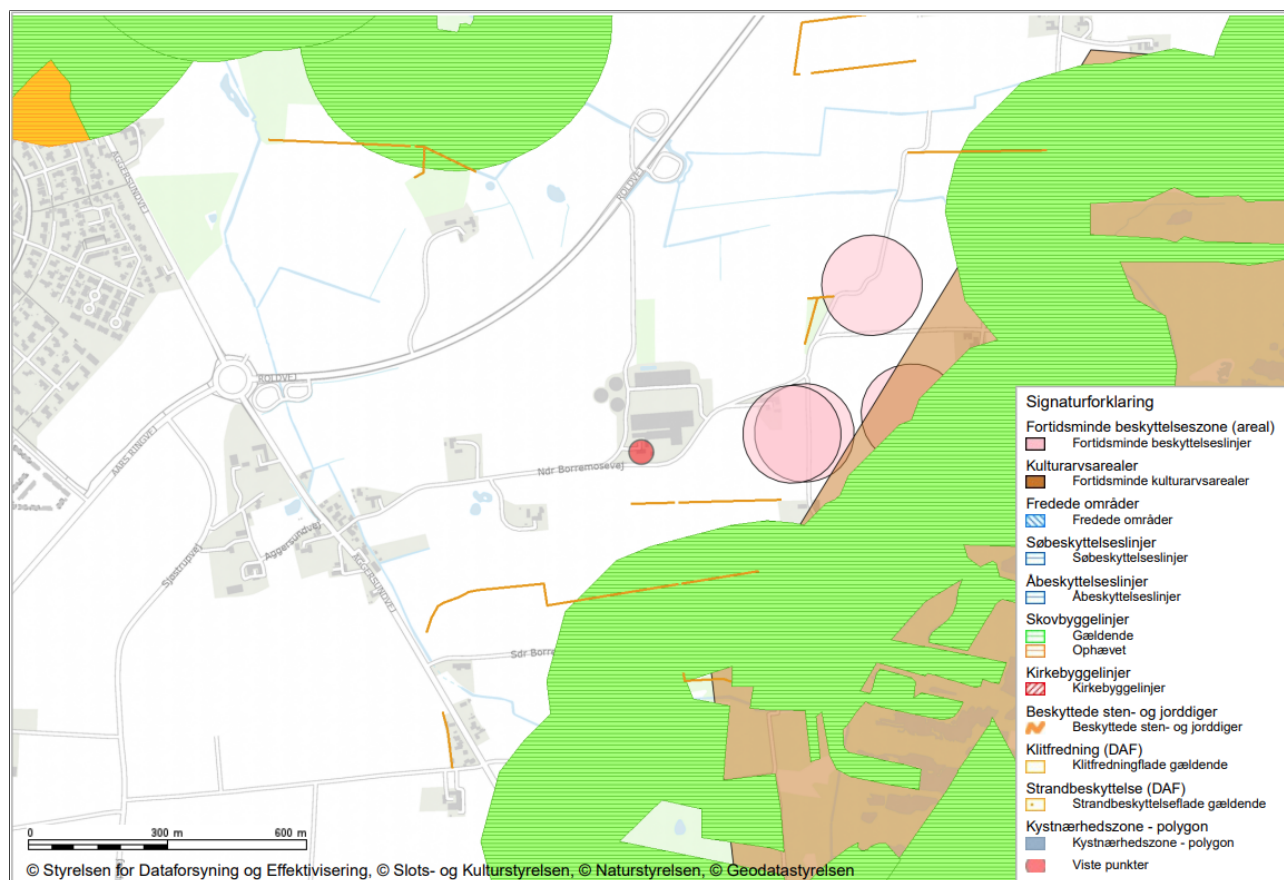
Aktuelle udpegninger i kommuneplanen	Retningslinjer i kommuneplanen/Formål med udpegningen
Særlig værdifuldt landbrugsområde	<p>M2 – Morænefladen øst for Halkær Å Morænefladen dækker størstedelen af karakterområdet øst for Halkær Ådal. Morænefladen fremstår karakteristisk i god tilstand og kendetegnes ved spredt beplantning og fritliggende gårde samt ved at være friholdt for forstyrrende tekniske anlæg. Området er sårbart overfor ændringer i forhold til de særlige visuelle oplevelsesmuligheder med kiggene over Halkær Ådal. Der er en tendens til, at gravhøjene og Borremose vokser til i krat og skov. Området ved Borremose er udpegede kulturmiljøer og en mindre del af fredningen omkring Sønderup Å rækker ind i området.</p> <p>M2 bør vedligeholdes gennem følgende tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Områdets karakter med åbne landbrugsarealer, få skovrejsninger og med levende hegn, der beskyttes ved at: <ul style="list-style-type: none"> – undgå skovrejsning eller anden form for beplantning eller tilgroning. – genetablere og fremme plejen af de eksisterende levende hegn. – understøtte og videreføre den landbrugsmæssige drift, som medvirker til at opretholde områdets åbne karakter. • Undgå opførelse af tekniske elementer. • Fremme plejen af gravhøjene så de bevares som markante landskabslementer. • Fremme plejen af Borremose, så den føres tilbage til mose, og undgå at den udvikles til sumpområde med krat og træer. • Fremme plejen af de levende hegn for at bevare landskabskarakteren. • Den planlagte omfartsvej vil have negativ indflydelse på landskabet omkring Aars, da den vil påvirke udsigten og udkigget fra byen. Det er vigtigt, at den indpasses så, at landskabet påvirkes mindst muligt.
Bevaringsværdige landskaber	<p>5.1.1 De særligt værdifulde landskaber skal så vidt muligt friholdes for inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås.</p> <p>5.1.2 De større sammenhængende landskaber skal som udgangspunkt friholdes for etablering eller udvidelse af anlæg og støjklude med en stor påvirkning af omgivelserne. Kan et anlæg ikke undgås, skal det placeres og udformes, så det præger landskabet mindst muligt.</p>

Bygge- og beskyttelseslinjer, fredede områder, kulturarvsarealer

Det ansøgte placering ift. beskyttelseslinjer m.v. er opsummeret i nedenstående tabel.

Beskyttelseslinje	Ligger det ansøgte nybyggeri Indenfor beskyttelsen?			Evt. afstand
	Nej	Ja	Delvist	
Søbeskyttelseslinje	☒	☐	☐	
Åbeskyttelseslinje	☒	☐	☐	
Skovbyggelinje	☒	☐	☐	
Kirkebyggelinje	☒	☐	☐	
Klitfredning	☒	☐	☐	
Strandbeskyttelseslinje	☒	☐	☐	
Kystnærhedszone	☒	☐	☐	
Fortidsmindebeskyttelseslinje	☒	☐	☐	
Beskyttelse sten- og jorddiger	☒	☐	☐	
Kulturarvsarealer	☒	☐	☐	
Fredet område	☒	☐	☐	
Ikke-fredede fortidsminder	☒	☐	☐	Ca. 40-50 m

Byggefeltene for de ansøgte bygningsmæssige ændringer ligger ikke indenfor bygge- og beskyttelseslinjer. Husdyrbrugets placering ift. beskyttelseslinjer m.m. ses på nedenstående figur.

Husdyrbrugets placering ift. beskyttelseslinjer, fredninger, diger, fortidsminder og kulturarvsarealer (kort fra plandata.dk). Det røde punkt markerer husdyrbruget.

Vurdering af landskabs- og planmæssige forhold

Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med det ansøgte, da de ændringerne foretages inde i eksisterende bygninger. Dog opsættes der kalvehytter, men disse opsættes i sammenhæng med den eksisterende byggemasse, og anlægget vil derfor fortsat fremstå som en helhed. Opsætning af møddingscontaineren og teltoverdækning på beholderne vil fremstå som en del af anlægget. Det vurderes derfor ikke at de ændringerne vil have en væsentlig indvirkning på de landskabelige forhold.

Der opføres ikke nye bygninger i strid med bygge- og beskyttelseslinjer. Det ansøgte vurderes ikke at være i strid med fredede områder, fortidsminder, kulturarvsarealer eller registreringen af jord- og stendiger.

Da de nye anlægsdele opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, vurderes det ikke at det ansøgte strider imod retningslinjerne i kommuneplanen for Vesthimmerlands Kommune.

2.4.2. Generelle afstandskrav (§§ 6, 7 og 8)

Afstandene til de i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 nævnte områder fremgår af nedenstående tabeller. Afstanden er målt fra de dele af husdyranlægget, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, hvor der sker en forøget forurening, dvs. stald 2, stald 6 og stald 3.

Afstande og afstandskrav jf. husdyrbrugloven § 6 (Gælder kun etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening)			
	Afstandskrav	Placering	Aktuel afstand
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Aars	Ca. 575 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, institution, rekreative formål etc.	50 m	Rekreativt område, Aars	> 1 km
Nabobeboelse	50 m	Ndr. Borremosevej 12	Ca. 150 m
Forbudszoner jf. husdyrbrugloven § 7			
Afstand til kategori 1-natur	Min. 10 m		> 100 m
Afstand til kategori 2-natur	Min. 10 m		> 100 m

Afstande og afstandskrav jf. husdyrbruglovens § 8 (Gælder kun etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening)		
	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	ca. 315 m (stald 2)
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	ca. 4 km
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	> 350 m (stald 3)
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	ca. 38 m (stald 3)
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 100 m
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	Ca. 24 m (stald 3)
Naboskel	Min. 30	> 120 m (stald 3)

Vurdering

Afstandskravene i §§6 og 7 er alle opfyldt. Afstandskravene i § 8 er alle opfyldt.

2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission

Emissionen af ammoniak fra det ansøgte projekt fremgår af beregninger i husdyrgodkendelse.dk, se nedenstående tabel.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4793,1	921,6	5714,8
Nudrift	4294,3	907,6	5201,9
8 års-drift	3572,8	605,1	4177,9

Det samlede resultat af ammoniakberegningerne i husdyrgodkendelse.dk.

2.5.1. Ammoniakdeposition til naturområder

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat grænser for, hvor meget et husdyrbrug må påvirke omkringliggende natur med ammoniak. I Husdyrgodkendelse.dk beregnes hvor stor en del af husdyrbrugets ammoniakemission der afsættes på omkringliggende ammoniakfølsom natur.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur samt øvrig natur der er vejledende udpeget efter naturbeskyttelseslovens §3 (§3-natur). I husdyrgodkendelse.dk regnes der på hvor stor en del af husdyrbrugets ammoniakemission der afsættes på omkringliggende natur. Naturområderne er udpeget i henhold til naturbeskyttelseslovens §3. Udpegningerne er vejledende for alle naturtyper.

Af tabellen nedenfor ses resultatet af de N-depositions-beregninger der er gennemført i husdyrgodkendelse.dk. Tabellen viser en totale ammoniakdeposition samt merdepositionen i forhold til nudriften og i forhold til driften for 8 år siden på de afsatte naturpunkter. Beregningerne er baseret på afstand fra anlæg til naturpunkt, vindretning og ruheder bestemt for opland og natur. For øvrige detaljer om ammoniakdeposition, se ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
4.6 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,3
4.5 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,0	0,5
4.3 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,1	1,0
4.2 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,2	1,4
4.1 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,2	1,8
3.5 mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,5
3.4 overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,4

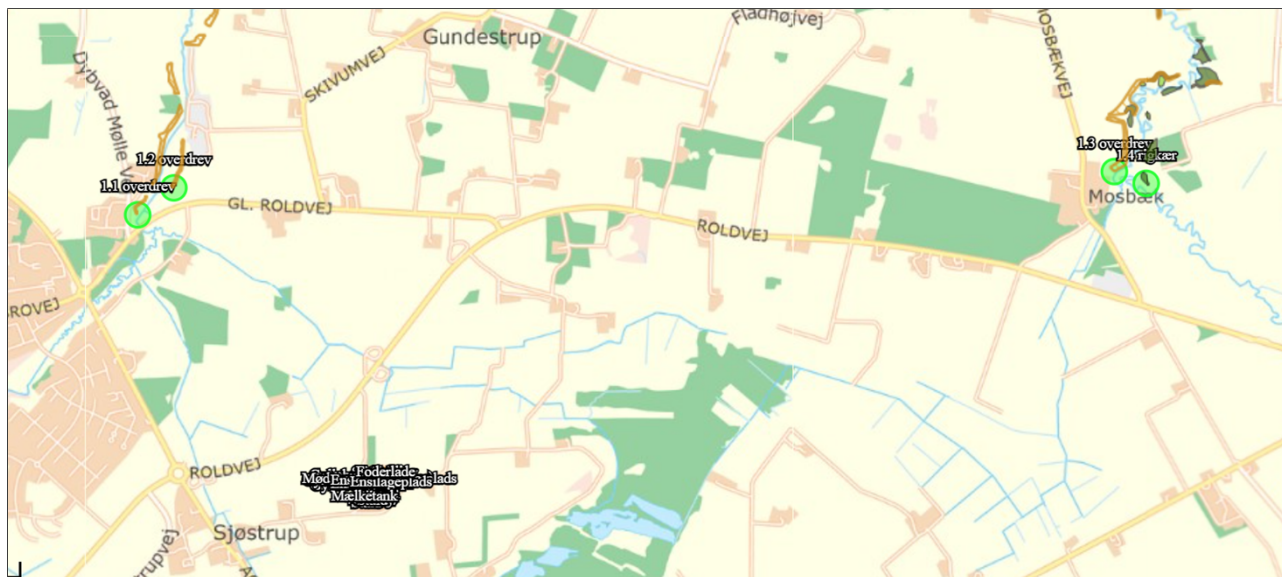

3.3 hede	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,5
3.2 hede	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,4
3.1 overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,3
2.2 overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
2.1 overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
1.4 rigkær	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
1.3 overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
1.2 overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
1.1 overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1

Resultat af beregninger af ammoniakdeposition i de afsatte naturpunkter (fra husdyrgodkendelse.dk)

Kategori 1 natur (1.x punkter)

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme naturtyper herunder habitatnaturtyper samt §3 beskyttede heder og overdrev, beliggende i internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder).

Kort over nærmeste kategori 1 natur (fra husdyrgodkendelse.dk). Evt. øvrige afsatte naturpunkter kan ses i ansøgningsskemaet på husdyrgodkendelse.dk.

Nærmeste kategori 1 natur er et overdrev beliggende ca. 1,5 km nordvest for anlægget.

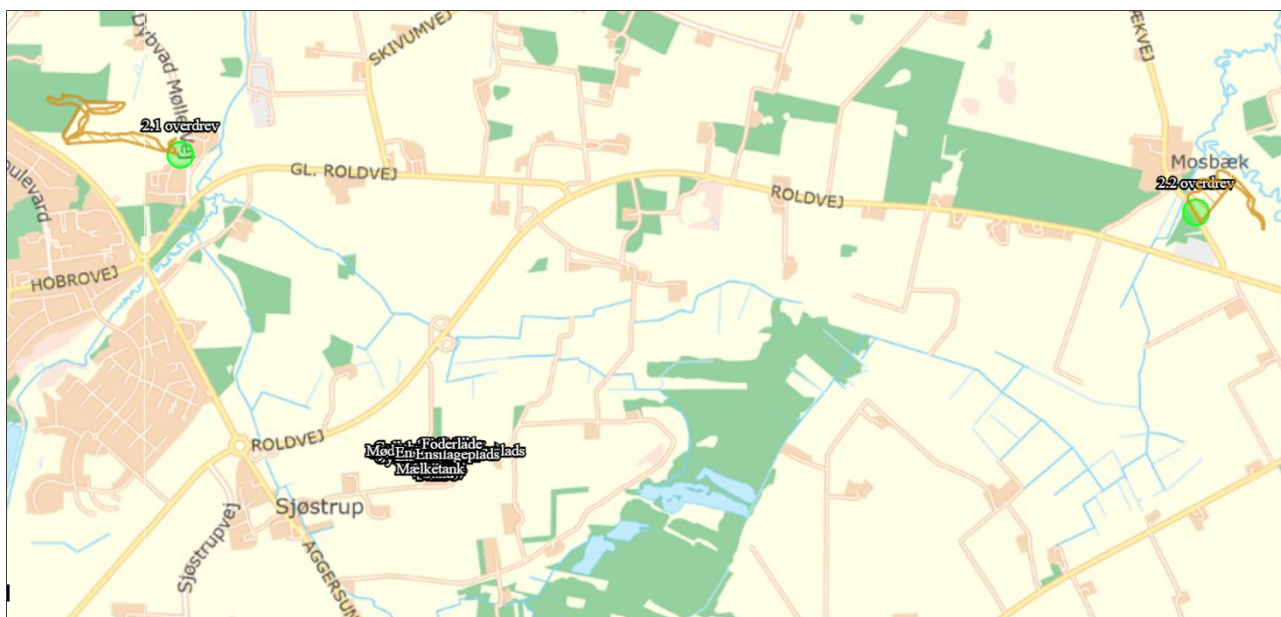
Jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 26 må totaldepositionen til kategori 1 ikke overstige følgende værdier:

- 0,2 kg N/ha/år, hvis der er >1 andet husdyrbrug¹ i nærheden.
- 0,4 kg N/ha/år, hvis der er 1 andet husdyrbrug i nærheden.
- 0,7 kg N/ha/år, hvis der ikke er andre husdyrbrug i nærheden.

Den beregnede totaldeposition i de afsatte kategori 1 naturpunkter er på højst 0,1 kg N/ha/år. Da totaldepositionen er under 0,2 kg N/ha/år er kravet til N-deposition, uanset kumulation, overholdt. Der er derfor ikke vurderet på kumulation i forhold til andre husdyrbrug.

Kategori 2 natur (2.x punkter)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det er højmoser, lobeliesøer, heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev der er større end 2,5 ha og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kort over nærmeste kategori 2 natur (fra husdyrgodkendelse.dk). Evt. øvrige afsatte naturpunkter kan ses i ansøgningsskemaet på husdyrgodkendelse.dk.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 1,7 km nordvest for ejendommen.

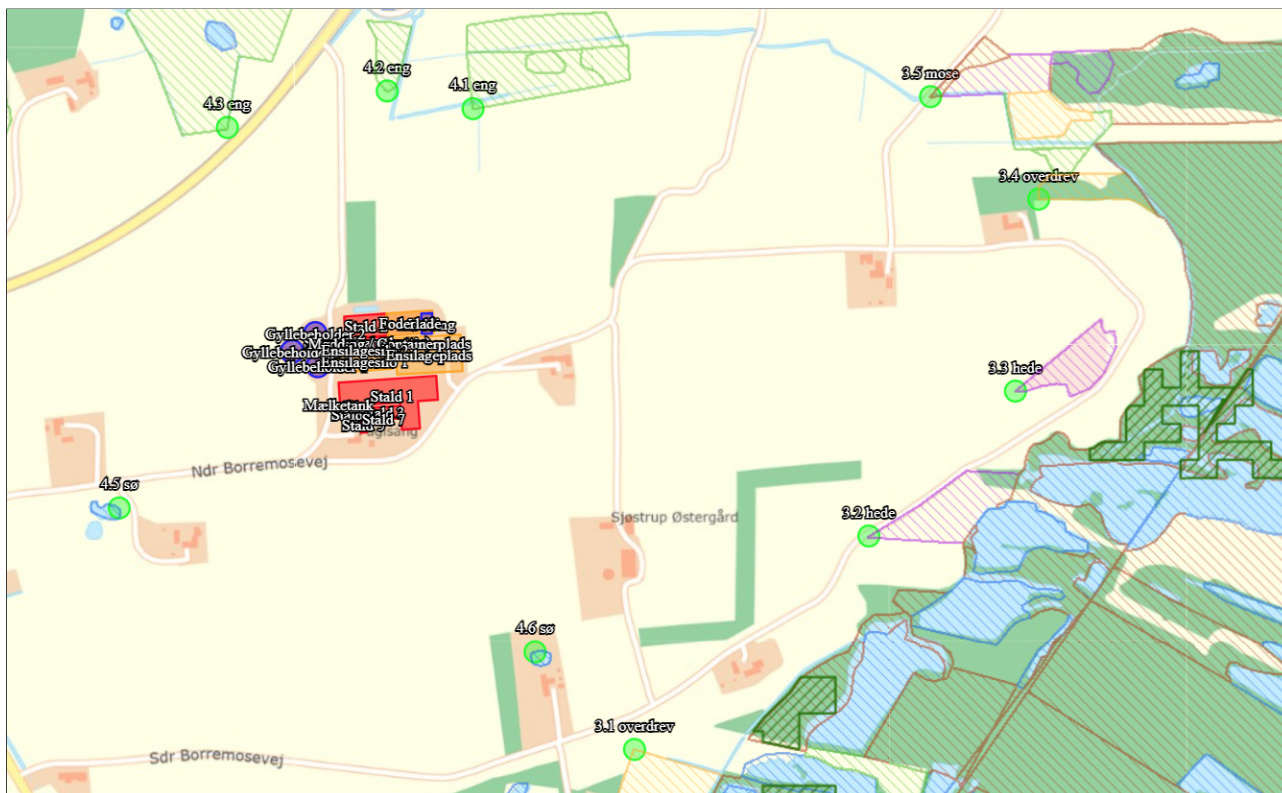
Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen må totaldepositionen til kategori 2 natur ikke overstige 1,0 kg N/ha/år.

Den beregnede totaldeposition til de afsatte kategori 2 naturpunkter er på højst 0,1 kg N/ha/år. Kravet til totaldepositionen er derfor overholdt.

Kategori 3 natur (3.x punkter)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsom skov og ammoniakfølsomme heder, moser eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur.

¹ Antallet af husdyrbrug i nærheden defineres i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26 stk. 2.

Kort over nærmeste kategori 3 natur samt vejledende registreret §3 natur (fra husdyrgodkendelse.dk). Evt. øvrige afsatte naturpunkter kan ses i ansøgningskemaet på husdyrgodkendelse.dk.

Nærmeste kategori 3 natur er et overdrev beliggende ca. 520 m syd for anlægget.

Den beregnede merdepositionen i de afsatte kategori 3 naturpunkter overstiger ikke 1,0 kg N/ha/år. Da der ikke kan stilles et krav for merdepositionen af ammoniak på under 1,0 kg N/ha/år for kategori 3 natur, er dette ikke vurderet yderligere.

Øvrig beskyttet natur

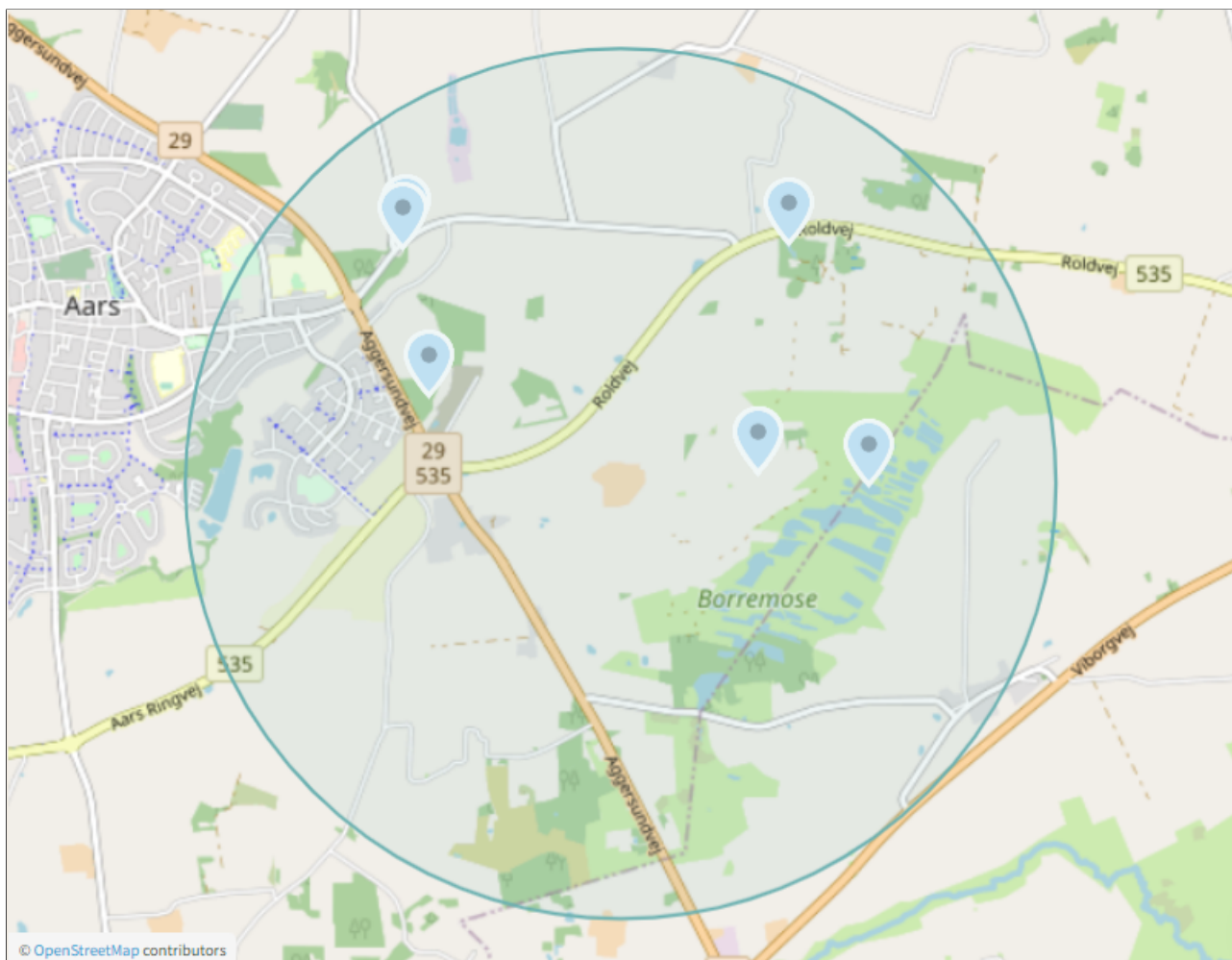
Ud over natur defineret under kategori 1,2 og 3 skal der foretages en vurdering af om merdeposition på andre naturtyper, som er vejledende udpeget i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 kan føre til tilstandsændringer. Med henvisning til beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur anses merdepositioner under 1 kg N/ha/år ikke at kunne føre til tilstandsændringer.

Nærmeste øvrig beskyttet natur er enge mod nord samt søer mod vest.

Den beregnede merdepositionen i de afsatte punkter med øvrig vejledende § 3 beskyttet natur overstiger ikke 1,0 kg N/ha/år, og der er derfor ikke foretaget yderligere vurderinger.

2.5.2. Bilag IV-arter

Der er foretaget en søgning i arter.dk i en radius af ca. 2 km fra ejendommen (se nedenstående figur).

Resultat af søgningen på fund af bilag IV-arter i en radius af ca. 2 km fra ejendommen (kort fra arter.dk, openstreetmap.org/copyright).

I ovenstående område er der ud fra oplysningerne på arter.dk fundet følgende arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV:

Art	Levested
Sydflagermus	Arten er en af de almindeligste flagermusarter i Danmark. Den opholder sig året rundt i almindelige huse. Yngle- og rasteområder er stærkt knyttet til mennesker, idet dens kolonier kun findes i huse. Som fourageringsområder udnytter arten det menneskeskabte kulturlandskab, idet dens foretrukne jagthabitater er mosaiklandskaber med spredte løvskove, åbne marker, levende hegn, enlige træer, parker og haver.
Vandflagermus	Arten lever i tilknytning til træer med hulheder og sprækker, næsten aldrig i huse. På grund af dens tilknytning til bl.a. vandløb finder man den også en gang imellem under gamle stenbroer o.lign. Yngle- og rasteområder for de jyske vandflagermus er grotter eller minegange og lignende frostfrie steder med høj luftfugtighed. Formodentlig benytter de også helt andre typer af vinterkvarterer. Træer med hulheder er et godt gæet, men der kan også være andre og helt ukendte typer af overvintringssteder.
Damflagermus	Arten er sjælden og findes også er på habitatdirektivets Bilag II. Kendskabet til artens yngleområder i Danmark er ringe, men det ser ud som om arten især slår sig ned i huse og sjældnere i hule træer. Det vurderes at være ganske vanskeligt at afgrænse artens yngleområder i praksis. Rasteområder i vinterperioden vurderes at være kalkgruber.
Skimmelflagermus	Arten findes i byerne om vinteren og på landet i sommerhalvåret. Arten er almindeligt udbredt i det nordlige Sjælland, og med få kolonier i resten af Danmark.

	Yngle- og rasteområder både i sommer- og vinterkvarterer findes meget almindeligt i boliger med menneskelig aktivitet.
Odder	Arten lever i tilknytning til vådområder. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde, yngletiden vurderes at være året rundt. Rasteområde for arten er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer.
Stor vandsalamander	Arten yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m ² . Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger. Ved bygninger raster de under brædde- og stenbunker, terrassefliser, i fugtige udhuse, kældre o.lign. Det er vanskeligt at afgrænse egentlige rasteområder, da arten på land forekommer spredt på egnede lokaliteter.

Registreringerne på arter.dk viser registreringer fra flere kilder. Kun fund af Odder og Stor Vandsalamander er validerede data foretaget af Miljøstyrelsen eller Vesthimmerlands Kommune, og findes på Danmarks Miljøportal. Øvrige data er fra eksterne kilder, nogle er af ældre dato.

Nærmeste kendte forekomst er af Odder og Flagermus nær Borremose (data fra ekstern kilde). Nærmeste forekomst af bilag IV-arter registreret i data fra Danmarks Miljøportal er af Stor Vandsalamander ca. 900 m mod nordvest.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Grænseværdier vedr. totaldeposition af ammoniak overholdes for kategori 1- og 2-natur. Grænseværdierne er fastsat efter et forsigtighedsprincip i forhold til at sikre, at der ikke sker negative tilstandsændringer. Merdepositionen på kategori 3-natur er under 1 kg N/ha/år, hvilket ligeledes ikke bør bidrage til en negativ tilstandsændring.

Ammoniakbidrag på de øvrige nærtliggende registrerede §3-naturtyper vurderes heller ikke at være væsentlig, da merdepositionen er under 1 kg N/ha/år.

Nærmeste kendte forekomster af bilag IV-arter er af Odder, Stor Vandsalamander og forskellige flagermusarter. Flere af arterne har tilknytning til våde områder. Der foretages ændringer i eksisterende bygninger, mens kalvehytter og møddingsplads placeres på et allerede støbt areal. Det vurderes ikke at området er egnet yngle- eller rasteområde for arter omfattet af bilag IV.

Potentiel forekomst i området af bilag IV-arter vurderes knyttet til området beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og ikke dyrkede arealer i øvrigt. Da det ansøgte overholder Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til ammoniakdeposition, vurderes det ansøgte projekt at have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Der er ikke viden om forekomst af flagermus på husdyrbruget, og da der ikke fældes træer eller nedrives bygninger i forbindelse med det ansøgte projekt, forventes projektet ikke at påvirke levestederne for evt. arter af flagermus.

2.6. Husdyrbrugets lugtemission

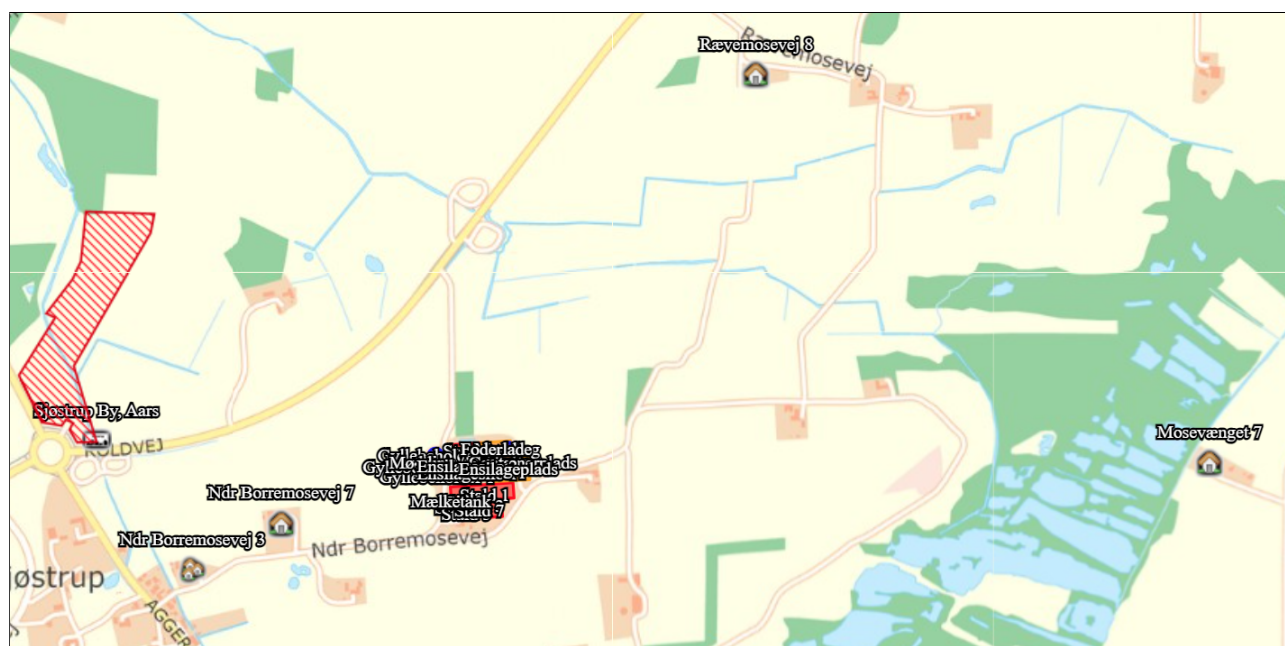
Lugt i forhold til omkringboende beregnes ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg samt lugtgener, som kan forekomme i forbindelse med udbringning, indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtbidraget fra staldanlægget afhænger af kvadratmeter produktionsareal, gulvtype og dyretype. Den vægtede gennemsnitsafstand for lugt er beregnet fra anlæggets lugtcentrum i forhold til den fysiske indtegning i husdyrgodkendelse.dk og kvadratmeter produktionsareal pr. staldafsnit.

Der foretages lugtberegninger til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. De tre kategorier er defineret i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

	Byzone Eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde
	Samlet bebyggelse Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. eller Beboelsesbygninger i samlet bebyggelse i landzone
	Enkelt bolig Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget

Beliggenheden af naboer, samlet bebyggelse og by i forhold til husdyrbruget fremgår af kortet nedenfor.

Husdyrbrugets placering i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone.

Kumulation

Hvis der er andre husdyrbrug nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig skal geneafstanden forøges med hhv. 10 pct., hvis der er 1 husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, og 20 pct., hvis der er 2 eller flere husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Der er forholdsvis langt (vægtede gennemsnitsafstand > lugtgeneafstand +20 %) til nærmeste punkt i byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig. I ansøgningen er der beregnet på et "worst case scenarie", hvor der er kumuleret med "to eller flere" ejendomme i alle afsatte punkter. Der er således ikke foretaget en konkret vurdering af kumulation.

Lugtgeneberegninger

Den vægtede gennemsnitsafstand af staldenes lugtcentrum til de afsatte punkter er beregnet i ansøgningssystemet. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at det ansøgte overholder Husdyrbruglovens lugtgenekriterier, se nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Mosevænget 7 	2	FMK	130,5	130,5	1573,6	Ja
Ndr Borremosevej 7 	2	FMK	130,5	130,5	435,6	Ja
Rævemosevej 8 	2	FMK	130,5	130,5	1064,5	Ja
Sdr Borremosevej 2 	2	FMK	130,5	130,5	680,4	Ja
Ndr Borremosevej 3 	2	NY	434,5	521,4	644,8	Ja
Sjøstrup By, Aars 	2	NY	622,5	747	829,5	Ja
Sjøstrup By, Aars 	2	NY	622,5	747	766,1	Ja

Konsekvenszone: 553 m

Rød: Bemærk at genafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Tabel over lugtberegninger fra husdyrgodkendelse.dk. Der er beregnet på et "worst case scenarie", hvor der er kumuleret med "to eller flere" ejendomme.

Vurdering af lugtgener for omboende

Beregninger af lugtgeneafstande i husdyrgodkendes.dk viser, at det ansøgte overholder kravene til lugtgeneafstand. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for, at der kan opstå væsentlige lugtgener ved nabobeboelser, byzone eller samlet bebyggelse som følge af det ansøgte.

2.7. Øvrige emissioner og potentielle genepåvirkninger

Oversigt over transportveje og potentielle genepåvirkninger ses i bilag 4.

Nedenfor er potentielle gener fra husdyrbruget som transporter, støj, støv, fluer, skadedyr og lys beskrevet.

Nærmeste naboer er placeret hhv. ca. 155 m øst og ca. 270 m sydvest for nærmeste stald. Ved husdyrbrugets indkørsel/interne transportvej er der ca. 115 m til nærmeste nabo.

Oversigt over nærmeste nabobeboelser.

2.7.1. Støj

Det vejledende grundlag for vurdering af støj fra husdyrbrug, er faste støjgrænser i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder'².

De faste støjgrænser er inddelt i perioder over døgnet og ugen, i dagtimerne kan støjbidraget midles over 8 timer, i aftentimerne er midlingstiden 1 time og i natperioden er midlingstiden 0,5 time. Middelværdien betegnes som det ækvivalente støjniveau i dB(A).

Støjbidragets maksimale spidsværdi er støj som fremkommer kortvarigt, f.eks. ved til og frakørsel på et husdyrbrug.

Dag	Kl.	Midlingstid	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 time	45
Alle dage	22-07	0,5 time	40
Spidsværdi	22-07	-	55

² [Ekstern støj fra virksomheder, VEJ nr. 14018 af 1. november 1984](#)

Et landbrug skal overholde grænseværdierne hos nabobeboelser og ikke kun ved beboelser på husdyrbruget.

Normalt vil de fleste støjende aktiviteter på husdyrbruget foregå inden for normal arbejdstid kl. 7-18, foderblanding foregår dog fra kl. 05.

I nedenstående ses en oversigt over støjkloderne på ejendommen. Støjkloderne placering på ejendommen fremgår af bilag 4.

Støjkloder	Driftstid	Beskrivelse og tiltag mod støjkloder
Ventilation	Tændes ved angivet staldtemperatur (ca. 15-20°C)	Undertryksventilation. Ventilation på tagflade er ikke en støjklode, da ventilationsmotorerne er placeret inde i bygningen under tagfladen
Malkning, malkeanlæg - Kompressor til malkeanlæg - Vakuumpumpe til malkeanlæg	Hver dag kl. 04-10 og kl. 16-22	Malkningen foregår indendørs. Kompressor og vakuumpumpe til malkeanlægget er placeret på sydsiden af malkestalden. Placeringen af de øvrige bygninger mindsker støj fra vakuumpumpe og kompressor. Vakuumpumpen og kompressoren er frekvensstyret.
Foderblander	Der blandes foder hver dag i perioden kl. 05-09. Der blandes i ca. 2 timer i perioden.	Foder blandes på ensilagepladsen, syd for foderladen. Mellem nabo og blandested er der læhegn og der placeres ligeledes ensilagestakke på området.
Luftkompressor	Dagtimer, ved behov	
Indblæsning af foder i silo	Dagtimer Der blæses foder i siloer ca. 3 gange pr. måned i en periode på ca. 15 min for hver silo.	Der er opsat en silo udendørs og en silo indendørs. Opsætning af silo indendørs mindsker støj fra indblæsning af foder silo.
Transport med dyr	Dagtimer, kortvarig op til ca. 2 timer	Der flyttes dyr ca. 1 gang ugentligt.
Udlevering af dyr til slagtning	Dagtimer, kortvarig op til ca. 45 min	
Omrøring af gylletank	I forbindelse med udbringning af husdyrgødning, primært i forårsmånedene og få dage i efteråret. Foregår primært i dagtimer.	
Højtryksrensere (vask)	Der vaskes ca. 1 dag om ugen, indenfor normal arbejdstid.	Vaskepladsen er placeret på nordsiden af Stald 2, og således på den side af bygningen der vender væk fra nærmeste naboer.
Intern kørsel	Dagtimer Aften-/morgentimer ved sæsonarbejde.	Daglig kørsel, samt periodevis kørsel i forbindelse med eks. markarbejde, udbringning af gylle og ved ensilering.
Transport- til og fra ejendommen (>3.500 kg)	Se afsnit 2.7.6	
Strømaskine	Dagtimer. Der strøs hver 2. dag.	
Ensilering	Der ensileres ca. 12-15 dage om året i sæson. Foregår primært i dagtimer, men kan forekomme udenfor normal arbejdstid afhængig af vejret.	Ensilering foregår mellem bygningerne, hvilket vil mindske en del af støjen.
Dyrenes vokalisering	Hele døgnet	

Udover støjkloder fra anlægget kan der forekomme støj som følge af transporter til- og fra husdyrbruget og intern transport på husdyrbruget.

Der vil ikke forekomme støj fra alle støjkilder samtidig. Hovedparten af støjen vil finde sted i dagtimerne, og flere af støjkilderne vil være kortvarige, sæsonbetonede eller kun forekomme periodevis.

Vurdering af støjgener

Typen af støj fra virksomhedens aktiviteter på ejendommen er forventeligt fra et husdyrbrug af den ansøgte type og størrelse. Der vil ikke forekomme støj fra alle støjkilder samtidig. Hovedparten af støjen vil finde sted i dagtimerne, og flere af støjkilderne vil være kortvarige, sæsonbetonede eller kun forekomme periodevis.

Nærmeste nabo er Ndr Borremosevej 12, beliggende ca. 118 m fra nærmeste foderopbevaringsanlæg, og ca. 115 m fra nærmeste færdselsområde.

Typen af støj fra virksomhedens aktiviteter på ejendommen ændres ikke i forbindelse med den søgte ændring, og der forventes derfor ikke en væsentlig ændring i oplevelsen af støj fra husdyrbruget.

2.7.2. Støv

En liste over støvkilder, driftstid og tiltag mod støvkilder fremgår af nedenstående tabel.

Støvkilder	Driftstid	Beskrivelse og tiltag mod støvkilder
Foderblander	Der blandes foder hver dag i perioden kl. 05-09. Der blandes i ca. 2 timer i perioden.	Kun lokale støvgener
Levering / aflæsning af foder	Dagtimer	Kun lokale støvgener. Foder / mineraler læsses af i foderlade.
Indblæsning af foder i silo	Dagtimer Der blæses foder i siloer ca. 3 gange pr. måned i en periode på ca. 15 min for hver silo.	Der er opsat en silo udendørs og en silo indendørs. Opsætning af silo indendørs mindsker støv fra indblæsning af foder. Indblæsning af foder kan give kortvarige støvgener ved siloen.
Intern kørsel	Dagtimer Aften-/morgentimer ved sæsonarbejde	Kørsel på grusveje kan give anledning til støv. Store dele af de interne transportveje er asfalteret.
Transport- til og fra ejendommen (>3.500 kg)	Se afsnit 2.7.6	Kørsel på grusveje kan give anledning til støv. Store dele af de interne transportveje er asfalterede. Tung trafik foregår hovedsageligt via nordlige transportvej.
Strømaskine	Dagtimer. Der strøs hver 2. dag.	Kun lokale støvgener

Ca. 90 % af alle tunge transporter (>3.500 kg) foregår fra Roldvej via grusvejen mod nord. Herudover er det muligt at tilkøre anlægget ad flere tilkørselsveje (grusveje) fra Ndr Borremosevej fra syd. Grusvejen mod nord ligger ca. 300 m fra nærmeste nabo, og passerer således ikke tæt forbi beboelser. Vejen er anlagt af hensyn til naboer. Tilkørselsvejene fra syd ligger hhv. ca. 180 og 115 m fra nærmeste nabo. Transporter på jord- eller grusveje kan give anledning til lokale støvgener i tørre perioder. Den eksisterende beplantning ved vejene vil dog kunne mindske støvudvikling ved transporter.

De interne transportveje mellem bygningerne er asfalteret, hvorfor støvgener fra kørsel her vil være begrænset.

Støv i forbindelse med udbringning på marker reguleres via de generelle regler, og er således ikke omfattet af vurderingerne i miljøgodkendelsen.

Vurdering af støvgener

Der vurderes ikke at være støvkilder fra staldanlægget, som giver anledning til væsentlige gene ved nabobeboelser. Store dele af de interne transportveje omkring staldene er asfalteret, hvorved støv fra kørsel på de befæstede arealer begrænses.

Den væsentligste kilde til støv vil kunne forekomme i forbindelse med færdsel på grusbelagte køreveje i tørre perioder. Pga. afstanden til naboer, og da stort set alle (ca. 90 %) af alle store transporter foregår via grusvejen mod nord, forventes der ikke at være væsentlige støvgener forbundet med husdyrbrugets drift.

2.7.3. Rystelser

Driften i anlægget bidrager ikke til rystelser.

Transport til og fra anlægget ad grusvej med traktor og lastbiler forventes ikke at give anledning til rystelser 50 meter fra transportvejen, dels da gummihjul absorberer stød og dels da vejbelægningen ikke bidrager til rystelser som eks. en brostensbelægning.

Der er ingen beboelser eller andre nabobygninger i så kort afstand fra indkørslerne til ejendommen.

Vurdering af gener fra rystelser

Ansøgningen ændrer ikke markant på antallet af transporter og forventes derfor ikke at bidrage til øgede gener.

Pga. afstanden til nærmeste naboer, vurderes der ikke at være gener i form af rystelser fra anlæg eller transporter.

2.7.4. Lys

Udendørsbelysningen består hovedsageligt af orienteringslys ved indgange til bygninger. Der er dog opsat tidsstyret lys ved kalvehytterne.

Der vil forekomme lys fra kørsel med maskiner, bl.a. i forbindelse med foderblanding, fodring og når der etableres ensilagestakke. Etablering af ensilagestakke er sæsonbetonet, og kan, afhængig af vejrforhold, foregå udenfor normal arbejdstid og i weekender. Nødvendige projektører er monteret på maskiner og er kun tændt ved behov.

I staldene er der tidsstyret belysning. Der er vågelys om natten/de mørke timer til at sikre at dyrene kan orientere sig.

Vurdering af lyspåvirkninger

For et husdyrbrug af den ansøgte størrelse og karakter vil der uundgåeligt forekomme lys. Det vurderes dog at det er søgt at holde lyskilder på et minimum, bl.a. ved at der anvendes automatisk styret belysning i staldene, og da udendørsbelysningen hovedsageligt består af orienteringslys. Med disse tiltag vurderes det, at lys fra anlægget ikke vil virke generende for naboer eller passerende trafik. Lys fra daglig kørsel vil hovedsageligt være af kort varighed, mens sæsonbetonet kørsel vil være af varierende varighed. Daglig og sæsonbetonet kørsel er nødvendige for ejendommens drift, og forventes ikke at give unødige gener.

2.7.5. Skadedyr

Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder er med til at begrænse forekomst af skadedyr. Evt. foderspild fjernes løbende, og der holdes rent på ejendommen.

Rotter

Rotter bekæmpes via kommunal bekæmpelse.

Fluer

Der holdes der rent på ejendommen og gødningscontaineren føres jævnligt til biogas.

Stuefluer bekæmpes ved hyppig udmugning hver. 10. dag hos kalvene i sommerhalvåret. Ligeledes udvandes med neporex, der bekæmper flueopformering allerede på larvestadiet.

Vurdering af skadedyr

På ejendommen bliver der foretaget tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr. Arealerne omkring anlægget holdes ryddelige, så der ikke opstår øget risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Opbevaring af foder sker i fodersiloer og i lukket foderlade, og evt. spild fjernes løbende. Derudover holdes arealer omkring anlægget ryddelige, så der ikke opstår øget risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Det vurderes, at husdyrbrugets drift ikke vil medføre uhygiejniske forhold for omkringboende, og at tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr er tilfredsstillende.

2.7.6. Transporter

Til- og frakørsel til ejendommen foregår hovedsageligt via grusvejen til Roldvej mod nord. Af hensyn til naboer foregår ca. 90 % af transporterne via denne vej. Transporter er defineret som biler større end 3.500 kg og en transport er defineret som en til- og frakørsel. En mindre del af kørslerne foregår via tilkørselsvejene mod syd, fra Ndr Borremosevej.

Se nedenstående tabel for redegørelse af antallet af transporter til og fra ejendommen. Kort over transportveje fremgår af bilag 4.

Art	Antal transporter årligt*	Tidsrum for transport
Mælk	183	Variierende
Levering af foder og mineraler	36	Hverdage, oftest indenfor normal arbejdstid
Egen foderproduktion (kapacitet 40 m ³)	700	Sæsonbetonet, foregår alle ugens dage afhængig af vejrforhold. Der ensileres ca. 12-15 dage årligt.
Levering af brændstof	52	Hverdage, oftest indenfor normal arbejdstid
Dyr til slagteri	30	Hverdage, oftest indenfor normal arbejdstid
Udbringning af gylle (kapacitet 25 t)	490	Sæsonbetonet. Vil foregå primært i hverdage, men vil også finde sted i weekender/helligdage afhængig af vejrforhold.
Gylle til opbevaring på anden ejendom	150	Variierende, oftest inden for normal arbejdstid.
Gylle til/fra biogas (kapacitet 40 t)	470	Der er på ansøgningstidspunktet ikke indgået en aftale med et biogasanlæg. Indtil der indgås en eventuel aftale, er det nødvendigt at flytte gylle til opbevaring på anden ejendom.
Dybstrøelse til biogas (kapacitet 30 m ³)	90	Variierende.
Transport af dyr	52	Hverdage, oftest indenfor normal arbejdstid. Transporter til/fra Rasdalvej 2 (og få til Mosbækvej 75).
Døde dyr	104	Hverdage i normal arbejdstid
Hjemtagning af halm	65	Sæsonbetonet, kan foregå alle ugens dage
Affald	12	Hverdage i normal arbejdstid
Levering af sand til sengebåse	105	Hverdage i normal arbejdstid
Diverse (fragtbil, m.v.)	104	
*Bemærk at ovenstående er en vurdering af antallet af transporter ud fra den fremtidige produktion, og der er derfor usikkerhed forbundet med det reelle fremtidige antal transporter.		

Transporter som levering af kraftfoder, mineraler, dieselolie, transporter der afhenter døde dyr, dyr til slagteri eller affald, samt transporter med mælk, m.fl., er transporter hvor husdyrbruget ofte ikke har indflydelse på det faktiske leverings- eller afhentningstidspunkt. Transporterne sker dog primært indenfor normal arbejdstid fra 7.00-18.00.

Der vil i perioder være flere transporter, eks. ved udbringning og når der ensileres. Transporter som f.eks. hjemtagning af halm og afgrøder, eller udbringning af husdyrgødning til markarealer, er sæsonbetonede transporter der foregår i forbindelse med markarbejde i foråret, sommer og høst. Udbringning og ensilering vil normalt foregå i hverdage og indenfor normal arbejdstid, men ansøger forbeholder sig muligheden for at køre husdyrgødning ud samt ensilere i weekender og udenfor normal arbejdstid, afhængigt af vejrforholdene. Dette forbehold tages bl.a. for i at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen, samt da vejrforhold kan begrænse perioden for ensilering.

Af hensyn til naboer, er der for nogle år tilbage etableret en adgangsvej mod nord til den befærdede vej Roldvej. Denne adgangsvej benyttes af omkring 90 % af de tunge transporter til/fra anlægget.

Der leveres ikke nuværende gylle til biogas. Det overvejes dog at sende alt husdyrgødning til biogasanlæg, hvorfor transporter i forbindelse hermed er medtaget i ovenstående oversigt. Ved levering af husdyrgødning til biogas sendes afgasset biomasse retur til opbevaring i ejendommens gylletank.

En del af udbringningsarealerne er placeret således at gyllekørsel kan ske på interne veje eller vejstrækninger med få beboelser.

Vurdering af transporter

Det er forventeligt med en del trafik i forbindelse med en virksomhed af denne størrelse. Størstedelen af transporter foregår inden for normal arbejdstid kl. 07-18, mens eks. vejrforhold kan nødvendiggøre kørsel uden for normal arbejdstid og i weekender/helligdage i sæson.

Med transportvejen mod nord, mindskes antallet af tunge transporter der kører igennem Sjøstrup, og gener forbundet med dette, væsentligt.

Da størstedelen af de tunge transporter foregår direkte til/fra Roldvej, der er en befærdet vej, vurderes at der tages hensyn til de omkringboende. Det vurderes ikke at omfanget af transporter vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for de omboende.

2.7.7. Egenkontrol for øvrige emissioner og genepåvirkninger

Ansøger leverer mælk til Arla og er derfor underlagt kvalitetsprogrammet Arlagården³. Herudover leveres der 2-hjerte mælk, og husdyrbruget er derfor ligeledes underlagt kravene til levering heraf.

Ansøger får foretaget analyse af grovfoderet og laver en foderplan i samråd med fodringsrådgiver. Foderplanen bliver løbende justeret på baggrund af analyserne samt på baggrund af de endagsfoderkontroller, der bliver foretaget jævnligt.

I samråd med en planteavlslrådgiver bliver der hvert år lavet en dyrkningsplan og gødningsplan. Bedriftens brug af handelsgødning og husdyrgødning bliver hvert år indberettet til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Bedriften indgår i en sundhedsaftale med dyrlægen. Der er derfor mindst 1 besøg hver uge af dyrlægen.

---

³Se <https://www.arla.dk/om-arla/vores-ansvar/kvalitet-pa-garden/>

Husdyrbruget er omfattet af lovmæssige krav til egenkontrol, som kontrol af flydelag på gyllebeholderne.

Husdyrbruget har ingen egenkontrol for øvrige emissioner og genepåvirkninger udover miljøteknologi.

2.8. Reststoffer, affald og naturressourcer

2.8.1. Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA, i henhold til gældende regler. De opbevares hygiejnisk og overdækket på en plads med spalter ved gyllebeholder 1.

Døde dyr skal opbevares i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

2.8.2. Affald

Der er krav om at virksomheder skal sortere deres produktionsaffald. Affaldet fra kvægbrug består typisk af landbrugsplast (ensilageplast, wrapplast, bigbags), plastdunke fra bl.a. sæbe og bekæmpelsesmidler, klinisk risikoaffald (kanyler og medicinrester), jern og metal, samt papir, pap og plast fra emballering. Der er desuden krav om at arbejdspladser skal sortere husholdningslignende affald efter de samme sorteringskriterier som private husholdninger. Affaldssorteringen skal sikre, at affaldet bliver behandlet miljømæssigt korrekt, og at ressourcerne i videst muligt omfang bliver genbrugt og indgår i fremstillingen af nye produkter.

Oversigt over typiske affaldstyper, samt håndtering og bortskaffelse heraf fremgår af nedenstående tabel.

Affaldstype	Håndtering	Bortskaffelse
Husholdningslignende affald (<i>mad-, papir-, pap-, glas-, metal-, plast-, mad- og drikkekarton, tekstilaffald, farligt affald og restaffald</i>)	Affaldsbeholdere opstillet via den kommunale ordning anvendes til sortering af husholdningslignende affald.	Kommunal ordning / dagrenovation
Brændbart affald	Opsamles i container placeret ved det nordvestlige hjørne af stald 1.	Aftale med en vognmand om afhentning
Landbrugsplast <i>plastsække, dunke i hård plast, ensilageplast, wrap og folie fra paller og baller, bigbags</i>	Opsamles i container i det nordøstlige hjørne af ensilagepladsen.	Aftale med indsamlingsvirksomhed, der er registeret i affaldsregisteret.
Klinisk risikoaffald <i>medicinrester brugte kanyler</i>	Medicin opbevares i kontoret ved malkestalden. Brugte kanyler opbevares i kanyleboks/plastdunk.	Dyrlægen tager dette med retur, eller det afleveres på genbrugsstation.
Spildolie, oliefiltre	Spildolie og brugte oliefiltre opbevares på Ndr Borremosevej 14.	Afleveres på genbrugsstation.

Der henvises desuden til Vesthimmerlands Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald.

2.8.3. Olie- og kemikalieforbrug

Olieforbrug

Der anvendes dieselolie til drift af landbrugsmaskiner. Forbruget varierer over året afhængigt af sæson. Forbruget er på ca. 60.000 l/år.

Dieselolie opbevares i en olietank i stald 1. Tanken er placeret på fast gulv, hvorved risiko for spild og forurening minimeres.

Kemikalieforbrug

Husdyrbrugets forbrug af kemikalier er primært i form af sprøjtemidler til markbrug. Kemikalierne opbevares aflåst på adressen Ndr Borremosevej 14.

Sæbe til rengøring af malkeanlægget er placeret i tankrummet.

2.8.4. Energiforbrug

Elektricitet anvendes hovedsageligt til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning samt belysning. Der sker ingen egenproduktion af energi fra vindmølle, biogasanlæg eller andet.

Energiforbruget er på omkring 275.000 kWh pr. år.

Der er taget flere energibesparende tiltag i brug, bl.a.:

- Bedriften har fået klimatjek (Arla)
- LED belysning i alle stalde
- Frekvensstyring på vakuumpumpe
- Varmegenanvendelse fra mælkekøling; anvendes til opvarmning af stuehus og vand
- Natbelysningen er tidsstyret
- Alle stalde, undtaget stald 3, er med naturlig ventilation
- Serviceaftaler på malkeanlæg, traktor, foderblander og gyllepumper

Vurdering af energiforbrug

Husdyrbrugets klimapåvirkning mindskes ved at minimere elforbruget. Det vurderes, at husdyrbruget har fokus på energi, og at der anvendes energibesparende tiltag, bl.a. i form af LED belysning, frekvensstyring af vakuumpumpe, serviceaftaler til at sikre optimal drift og varmegenanvendelse fra mælkekøling.

2.8.5. Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Stalden forsynes af vand fra egen boring. Vandforbruget til drikkevand m.m. i staldanlægget er på omkring 20.000 m³/år.

Stuehuset og forbrug af vand til rengøring af malkestald forsynes af vand fra Sjøstrup Vandværk. Forbruget til dette er på omkring 3.000 m³/år.

Husdyrbrugets vandforbrug søges begrænset via nedenstående tiltag:

- Dagligt eftersyn af vandkar/vandkopper. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Vand fra forkøling af mælken anvendes til drikkevand til kørerne.

Spildevand

Tagvand fra alle stalddage ledes til en grøft nord for ejendommen.

Spildevand fra stald og mælkerum bliver opsamlet i ejendommens gyllesystem.

Vaskepladsen er placeret på nordsiden af stald 2. Pladsen er med afløb til gyllesystemet/fortanken.

Vandet fra pladsen med kalvehytter/-vogne samt vand fra pladsen til møddingscontaineren ledes til gyllesystemet.

Vand fra plansiloerne og ensilagepladsen, samt øvrige befæstede arealer ledes til vegetationsfilteranlægget syd for stald 2, via forsinkelsesbassinnet.

Spildevand fra de sanitære faciliteter ledes til septiktanken vest for stald 1.

Vurdering af vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Det vurderes at husdyrbruget har foretaget foranstaltninger for at mindske vandforbruget. Der er bl.a. fokus på genanvendelse af vand fra forkøling og minimering af spild.

De generelle regler sørger for at minimere risikoen for forurening af vandressourcen. Ligeledes håndteres overfladevand og restvand på en forsvarlig måde efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

2.9. BAT – ammoniak

Ejendommen skal leve op til BAT-krav, da der er en ammoniakfordampning på over 750 kg NH₃-N/år.

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget. De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

For eksisterende stalde hvor krav om BAT er fastlagt i en eksisterende godkendelse skal BAT-kravet genberegnes med inddragelse af effekten af tidligere vilkår, medmindre vilkårene er stillet til en miljøteknologi, som ikke længere er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, eller på anden måde er anerkendt.

Den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste anvendelige teknologi (BAT) er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Den samlede BAT beregning fremgår af nedenstående tabel.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4793	922	5715
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4793	922	5715
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja
Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT			
Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)
4793			
Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde			
Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.			

Den samlede BAT beregning fra husdyrgodkendelse.dk

BAT-beregningen er baseret på nedenstående forudsætning om eksisterende og nye/renoverede staldafsnit.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde					
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald		BAT krav ved eksisterende stald
			(kg NH ₃ -N / (m ² · år))	(kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c	
Stald 1	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89		0,89
Stald 1	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89		0,89
Stald 1	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84		0,84
Stald 3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84		0,84
Stald 4	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84		0,84
Stald 5	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84		0,84
Stald 6 (kalvehytter)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84		0,84
Stald 6 (kalvehytter)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84		0,84
Stald 7	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84		0,84
Stald 2	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89		0,89
Stald 2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84		0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Forudsætning for BAT-beregningen (fra husdyrgodkendelse.dk)

De nye staldområder etableres med dybstrøelse, hvilket anses som værende bedste anvendelige teknologi (BAT). Det ansøgte overholder derfor BAT-krav for ammoniakemissionen.

Vurdering af BAT – ammoniak

Det ansøgte overholder BAT-krav for ammoniakemissionen. Det vurderes derfor det at ansøgte lever op til kravet om anvendelse af bedste anvendelige teknologi (BAT) for ammoniakemissionen.

2.10. Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3. Supplerende miljøkonsekvensvurderinger

3.1. Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Den generelle lovgivning som omfatter produktion af husdyr samt drift af markarealer er løbende under revision og opdateres årligt. Det er således det erhverv i Danmark som er mest reguleret og hvor der konstant er fokus på eventuelle risici.

Den generelle regulering omfatter både befolkningen og menneskers sundhed. Der er således lavet regler for hvor meget og hvordan afgrøder og produktionsdyr må behandles, samt tilbageholdelsestid for hvornår produktet kan sælges. Derudover er der grænseværdier for lugt og støj samt støv for at sikre nærmeste naboer mod en direkte gene ved den daglige drift. Ud over den generelle lovgivning er der branchekodeks for produktion af kød og mælk. Disse kodekser udvider kravet til også at hindre anvendelse af visse typer råvarer, som ikke påviseligt har nogen påvirkning på menneskers sundhed, men som brancheforeningen mener ikke bør indgå i produktionen. Det er typisk bestemte fodermidler og f.eks. begrænset brug af slam som gødning middel.

3.2. Påvirkning af jordarealer, jordbund og vand, luft og klima

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets påvirkning af jordarealer sker primært ved brug af husdyrgødning og bekæmpelsesmidler i markbruget. Reguleringen heraf varetages af generelle regler vedr. anvendelse og udbringningstidspunkter for husdyrgødning og sprøjtemidler, og er derfor ikke beskrevet yderligere her.

Risikoen for påvirkning af jordarealer fra selve anlægget kan primært sættes i forbindelse med opbevaring og håndtering af evt. olier og kemikalier. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 2.8.3. og vil derfor ikke blive beskrevet yderligere her. Risikoen for udsivning af gødningsstoffer fra anlægget er minimal, da stalde, gyllerør og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer.

Der vurderes ikke at være risiko for erosion forbundet med det ansøgte projekt.

Vand herunder grund- og overfladevand

Vandforbrug og mulighederne for at minimere vandforbruget er beskrevet i afsnittet 2.8.5.

Gyllebeholderne kontrolleres regelmæssigt for utætheder og er underlagt beholderkontrol. De eksisterende gyllebeholdere er placeret mere end 100 meter fra vandløb og søer større end 100 m².

Der er desuden udarbejdet en beredskabsplan som skal sikre, at der er en plan for hvordan et evt. utilsigtet udslip af flydende husdyrgødning håndteres bedst muligt i forhold til at mindske påvirkningen af vandmiljøet.

Forurening af grundvand ved en bygningsmasse sker primært ved en punktfurening, som ikke håndteres i kombination med en nedadgående vandstrømning. Indretningen af staldanlægget med lukkede rørføringer og støbt bund vil ikke give anledning til en punktfurening, da konstruktionerne ikke påvirkes mekanisk hvorved der opstår brud. Derudover er der under en støbt bund ingen nedadgående vandstrømning, da det afledes væk fra tagfladen.

Risiko for punktfurening med olie eller kemikalier til jord anses generelt for at være minimal. Skulle der forekomme en punktfurening på jordoverfladen kan denne dog nemt håndteres og der er derfor ingen risiko for punktfurening af grundvand.

Luft og klima

Forurening af luften sker primært gennem ammoniakfordampning og støv fra produktionen. Disse emner er belyst i afsnit 2.5 (husdyrbrugets ammoniakemission) og 2.7.2 (Støv). Klimaet påvirkes primært gennem energiforbrug og transporter til og fra husdyrbruget. Disse emner er belyst i afsnittet vedr. transporter (2.7.6) og afsnittet vedr. energi (2.8.4).

Vurdering

Da stalde, gyllerør og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der ved normal drift ikke kan ske udsivning af næringsstoffer fra anlægget. Opbevaring af olie og kemikalier sker desuden på en måde, som reducerer risikoen for forurening af jord og vand. Ved et utilsigtet udslip af gylle fra gyllebeholderne eller evt. brand, foreskriver beredskabsplanen hvordan husdyrbruget skal agere for at minimere omfanget af en forurening.

3.3. Risici for større ulykker eller katastrofer

Ansøger har forholdt sig til mulige uheld i beredskabsplanen. Planen opdateres, og skal holdes opdateret ved ændringer.

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

Derudover vurderes det at den generelle lovgivning har indarbejdet risici for større ulykker og katastrofer, således der ikke sket utilsigtet forurening af det omkringliggende miljø. Det vurderes

at brand ikke udgør nogen anden fare for det omkringliggende miljø end hvis det var et parcelhus, da installationerne udgøres af identiske materialer.

Det vurderes således at projektet ikke er sårbart i forhold til ulykker eller større katastrofer.

3.4. Alternative løsninger som ansøger har undersøgt

Alternativer til nye anlægsdeles placering

De bygningsmæssige ændringer der foretages i forbindelse med det ansøgte projekt, er plads til møddingscontainer, opsætning af kalvehytter samt opsætning af teltoverdækning på gyllebeholderne. Herudover foretages der ændringer i eksisterende stalde i stald 2 og 3.

Alternative placeringer af produktionens udvidelse er overvejet. For at udnytte eksisterende bygninger og mindske udvidelsesomkostningerne, er det fravalgt at opføre nye stalde til det nye dybstrøelsesareal i stald 2. Af samme årsager er det i stald 3 valgt at ændre den eksisterende spaltegulvstald til dybstrøelsesstald. Placeringen af kalvehytterne er ligeledes valgt ud fra driftsmæssige hensyn, og for at udnytte den allerede støbte plads. Udnyttelse af de eksisterende rammer vurderes at være den bedste løsning af hensyn til både landskab og økonomi.

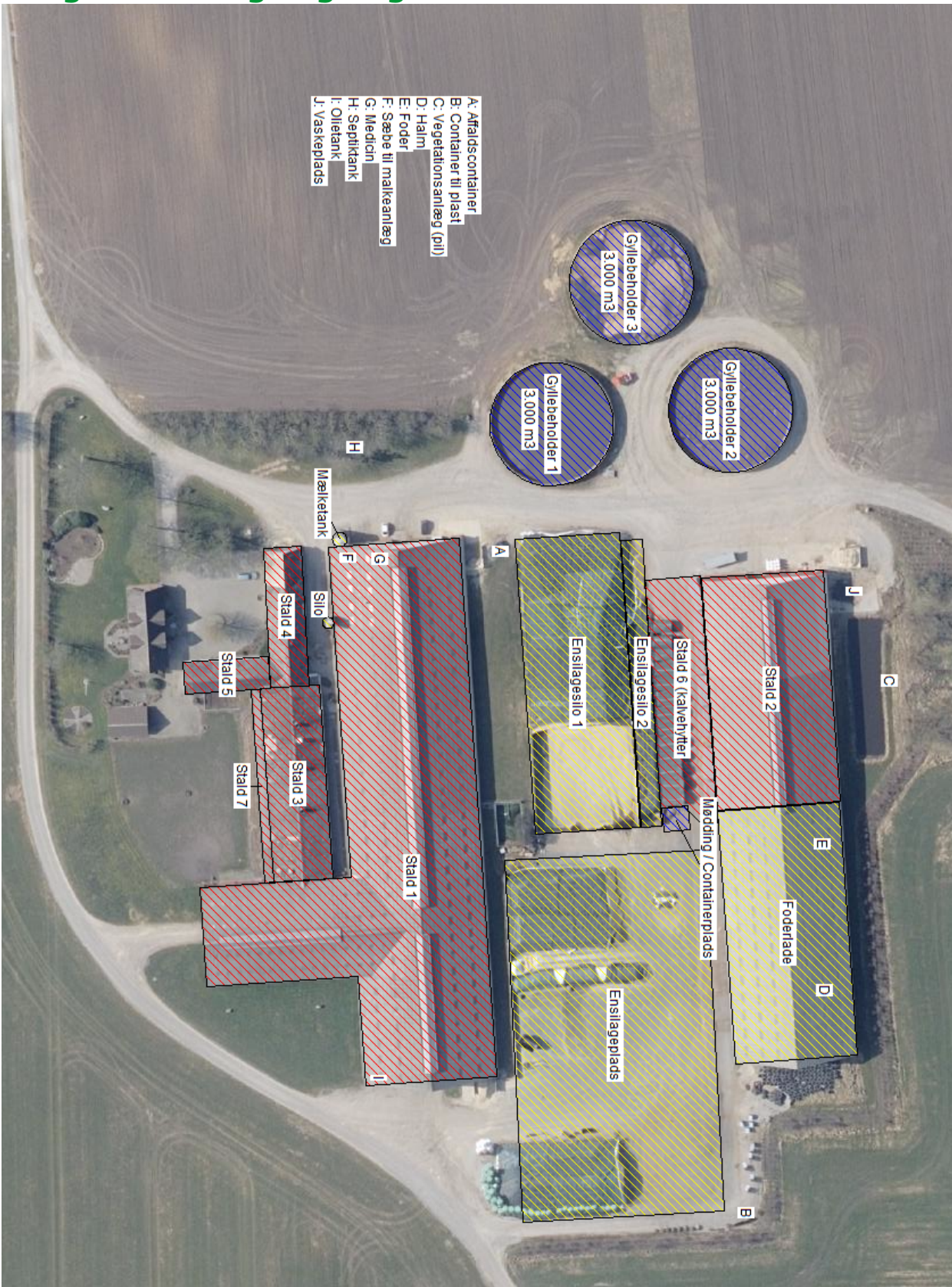
Alternativet til opsætning af teltoverdækning på gyllebeholderne er flydelag som nu. Teltoverdækningen vil dog mindske ammoniakemissionen og sikre at regnvand ikke optager plads i beholderne.

0-alternativet

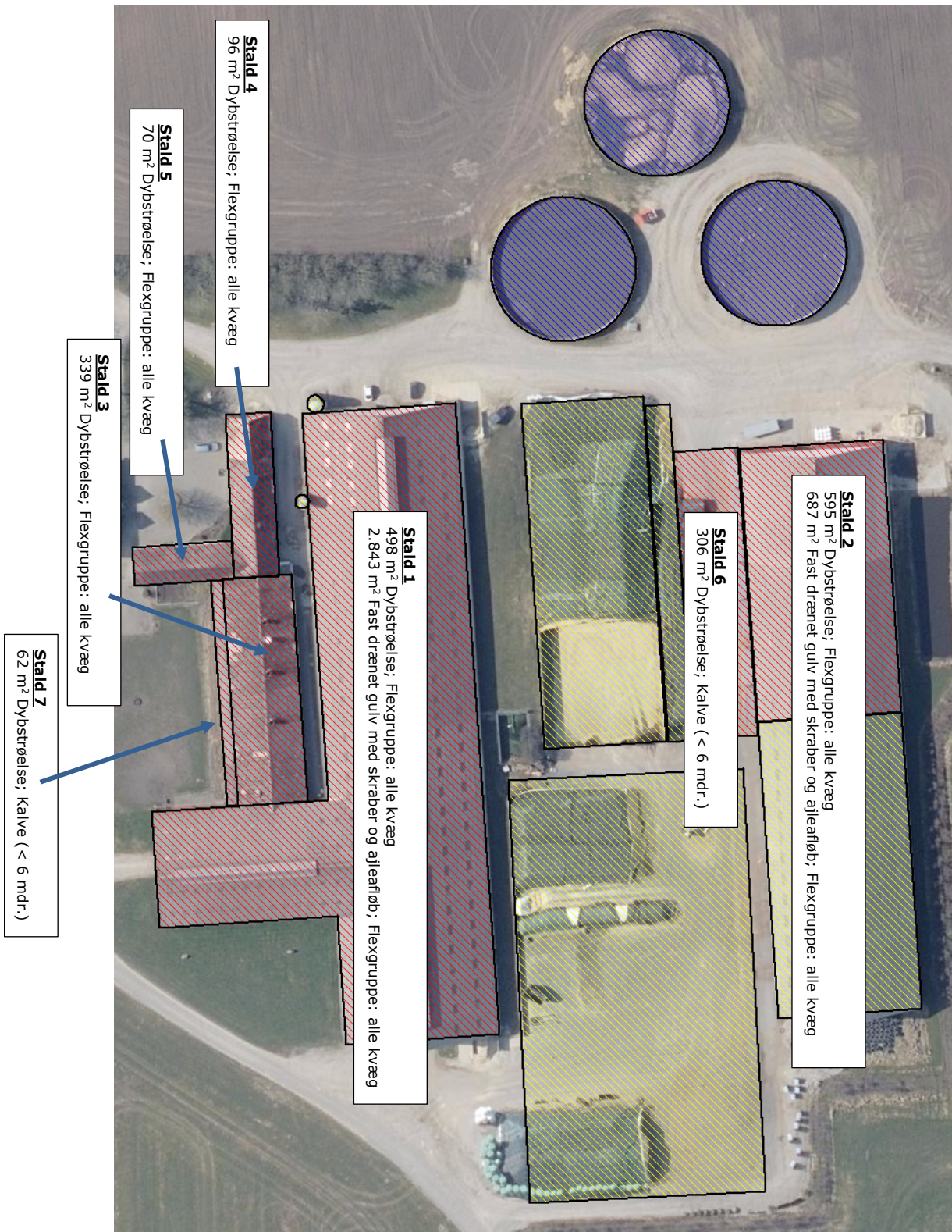
0-alternativet beskriver den situation hvor husdyrbruget kører videre på den eksisterende godkendelse. Den eksisterende godkendelse er låst på antallet af malkekøer og opdræt. En sådan godkendelse vil på et tidspunkt blive utidssvarende, da husdyrbruget har behov for at kunne justere produktionen efter markedet.

Med en godkendelse efter husdyrbruglovens §16a gives der mulighed for en udvidelse af produktionsarealerne. Flexmodellen giver mulighed for at husdyrbruget løbende kan justere produktionen mellem dyregrupper. Dette giver mulighed for hurtig omstilling og optimal udnyttelse af produktionsanlægget med lavere omkostninger til følge.

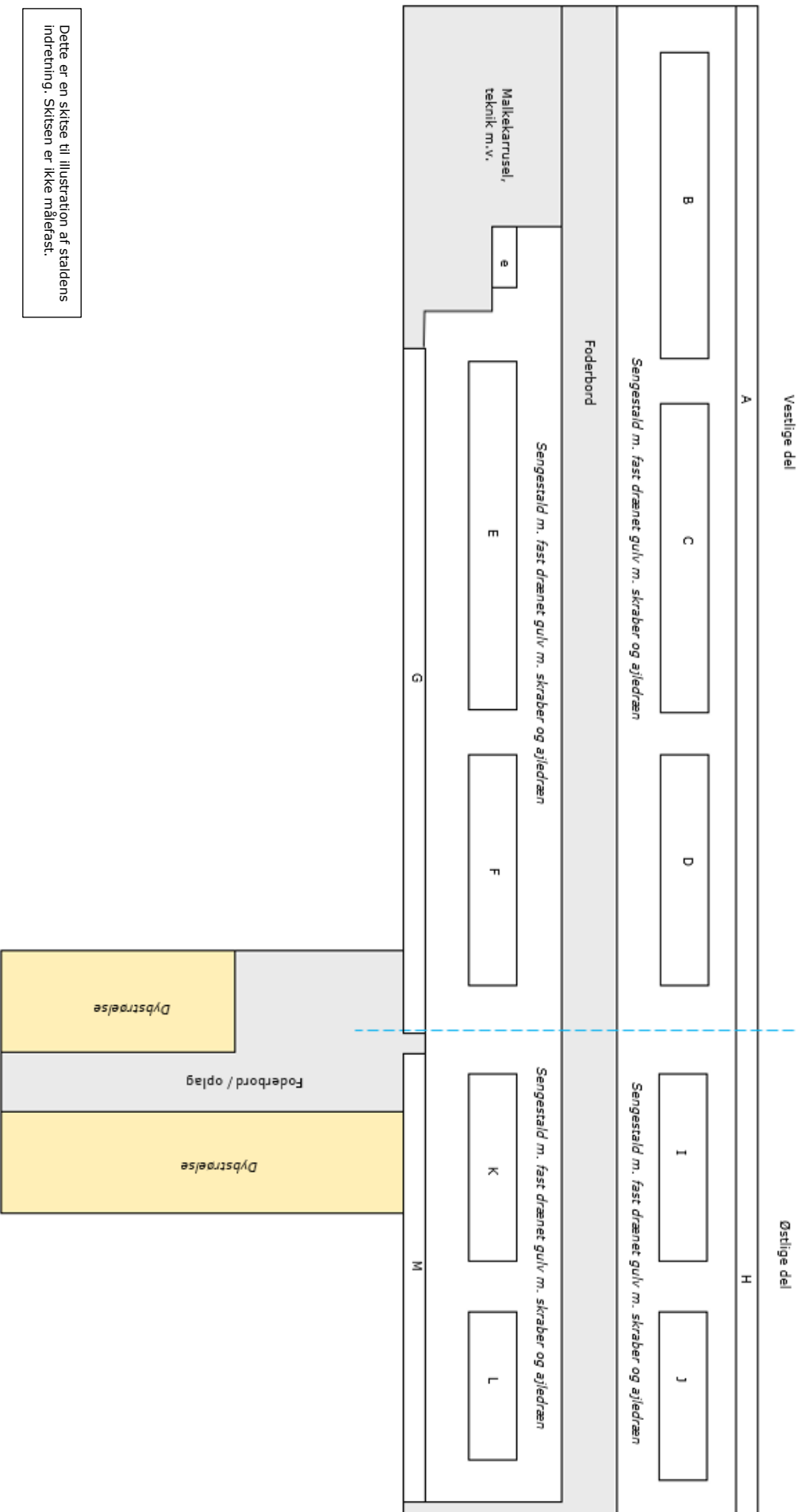
Bilag 1. – Anlægstejning

Bilag 2. – Oversigt over produktionsarealer

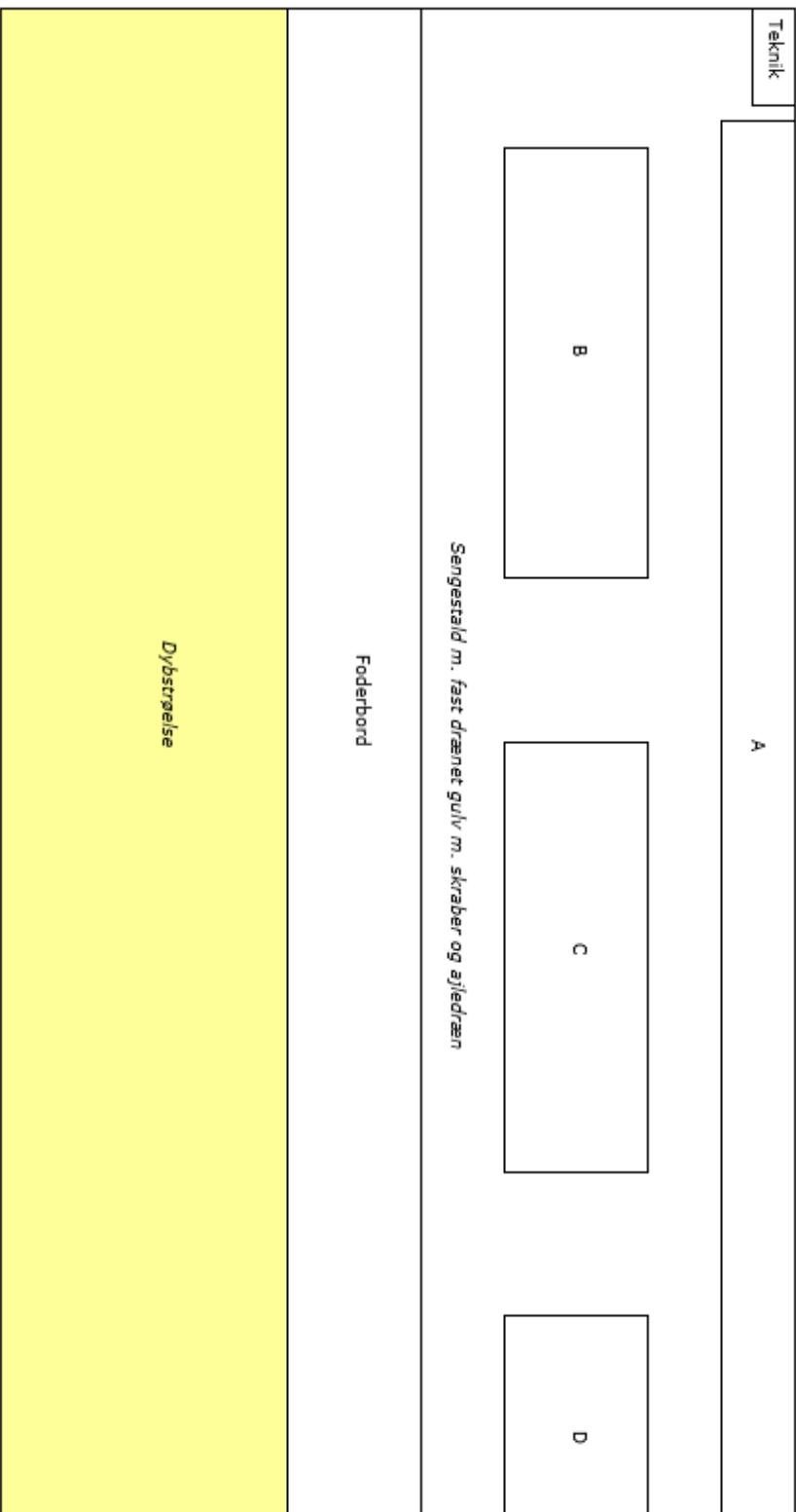
Stald 1 (ansøgt drift)

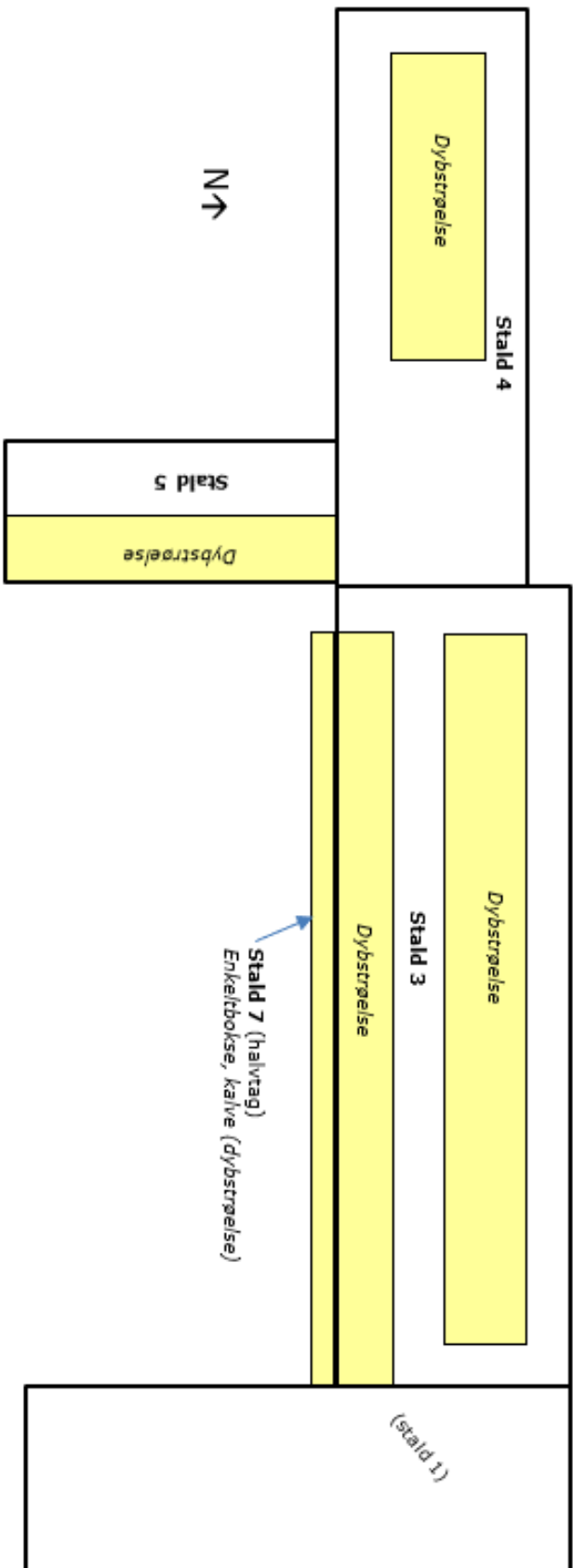
Dette er en skitse til illustration af staldens indretning. Skitsen er ikke målefast.

Stald 2 (ansøgt drift)

Dette er en skitse til illustration af staldens indretning. Skitsen er ikke målefast.

Stald 3, 4, 5 og 7 (ansøgt drift)

Dette er en skitse til illustration af staldens indretning. Skitsen er ikke målefast.

Bilag 3. – Beregning af produktionsareal

Stald 1 (kostald, dybstrøelse)	længde	bredd	areal (m ²)
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
<i>(vestlige del af stald 1)</i>			
Sengestald m. fast drænet gulv m. skraber og ajledræn			
Grundplan vestlige del	91,6	32,6	2986,2
Foderbord	91,6	4,9	-448,84
Malkestald (karrusel, kontor, tankrum m.v.)	19,7	14,7	-289,59
Malkestald (teknikrum, drivgang)	5,2	8,3	-43,16
Malkestald (gang til stalde mod syd)	2	2,79	-5,58
Nakkebomsareal			-312
I alt			1887
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
<i>(østlige del af stald 1)</i>			
Sengestald m. fast drænet gulv m. skraber og ajlefløb			
Grundplan østlige del	42	32,6	1369,2
Foderbord	42	4,9	-205,8
Gang v. olietank (øst)	2,7	14,8	-39,96
Gang v. dybstrøelse (midt)	2,3	2,6	-5,98
Nakkebomsareal			-162
I alt			956
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
<i>(gl. lade mod syd)</i>			
Dybstrøelse			
Del af bygning mod syd, østside	8,5	37,5	318,8
Del af bygning mod syd, vestside	8,6	20,8	178,9
I alt			498
Stald 2 (goldkøer, ungdyr)			
Ansøgt drift + Nudrift			
Sengestald m. fast drænet gulv m. skraber og ajlefløb			
Nordlige side af foderbord	57,2	14,3	817,96
Teknik (nordvestlige hjørne)			-3
Nakkebomsareal			-127,8
I alt			687
Ansøgt drift			
Dybstrøelse			
Sydlig side af foderbordet	57,2	10,4	594,9
I alt			595

Nakkebomsareal, stald 1 (vestlige del)			
	længde	bredd e	areal (m ²)
Sengebåse, A	91,6	1,07	98,012
Sengebåse, B	27,5	1,07	29,425
Sengebåse, C	27,5	1,07	29,425
Sengebåse D	20,5	1,1	22,55
Sengebåse e	5,2	1,07	5,564
Sengebåse E	30,8	1	30,8
Sengebåse F	20,5	1,07	21,935
Sengebåse G	62,4	1,19	74,256
I alt			312

Nakkebomsareal, stald 1 (østlige del)			
	længde	bredd e	areal (m ²)
Sengebåse, H	42	0,77	32,34
Sengebåse, I	15,4	1,33	20,482
Sengebåse, J	14,3	1,33	19,019
Sengebåse, K	15,5	1,87	28,985
Sengebåse, L	12	1,87	22,44
Sengebåse, M	37	1,04	38,48
I alt			162

Nakkebomsareal, stald 2			
	længde	bredd e	areal (m ²)
Sengebåse A	54	1,1	59,4
Sengebåse B	16,1	1,7	27,4
Sengebåse C	16,1	1,7	27,4
Sengebåse D	8,05	1,7	13,7
I alt			127,8

Stald 3 (dybstrøelse)			
	længde	bredde	areal (m ²)
Ansøgt drift			
Dybstrøelse			
Dybstrøelse (nord)	41,6	4,9	203,8
Dybstrøelse (syd)	45	3	135,0
I alt			339

Nudrift + 8-års drift			
Spaltegulvbokse			
Nord	41,6	4,9	203,8
Syd	45	3	135,0
I alt			339

Stald 4 (dybstrøelse)			
	længde	bredde	areal (m ²)
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
Dybstrøelse			
Dybstrøelse	24	4	96,0
I alt			96

Stald 5 (dybstrøelse)			
	længde	bredde	areal (m ²)
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
Dybstrøelse			
Dybstrøelse	21,2	3,3	70,0
I alt			70

Stald 6 (kalvehytter)				
	antal	længde	bredde	areal (m ²)
8-års drift				
Dybstrøelse (kalvehytter)				
Kalvehytter	4	4,2	2,8	47,04
I alt				47

Nudrift				
Dybstrøelse (kalvehytter)				
Kalvehytter	10	4,5	2,9	130,5
Kalvehytter	4	4,2	2,8	47,04
I alt				178

Ansøgt drift				
Dybstrøelse (kalvehytter)				
Eks. Kalvehytter	10	4,5	2,9	130,5
Nye kalvevogne	7	7,4	1,6	82,88
Nye kalvehytter	7	4,5	2,9	91,35
I alt				305

Stald 7 (kalvebokse under halvtag)			
	længde	bredde	areal (m ²)
Ansøgt drift + Nudrift + 8-års drift			
Dybstrøelse			
Dybstrøelse	44,5	1,4	62,3
I alt			62

Bilag 4. – Transportveje og potentielle genkilder

